

Молодий Кіровоградський Колос

Орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ

Виходить з 5 грудня
1939 року

№ 32 (4059).

СУБОТА

12

СЕРПНЯ
1989 р.

Ціна 8 коп.

ПОЛІГОНИ БУ-
ВАЮТЬ РІЗНІ —

3

БУР'ЯНИ НА-
СТУПАЮТЬ НА
АРЕНДУ? —

5

МЕШКАНЦЯМ
НАШОГО НЕКУ-
РТОРНОГО КРАЮ
ЗДАЄТЬСЯ, ЩО
САНАТОРІЇ — ЦЕ
ДЕСЬ У КРИМУ
ЧИ ГАГРІ. ТИМ
ЧАСОМ ДИТЯЧИЙ
САНАТОРІЙ Є І В
НАШІЙ ОБЛАСТІ

6

НАМ ВІДПОВІ-
ДАЮТЬ: «ЗАХО-
ДІВ УЖИТО!» —

7

«ПОГЛЯД»? ЦЕ
ТА ЗНАМЕНИТА
ПЕРЕДАЧА? НІ!
ЦЕ... —

12

ЧИТАЙТЕ
В НАЙБЛИЖЧИХ
НОМЕРАХ:

Гори зверху, з вікна лі-
така, — наче іграшкові
насипи з глини. До зем-
лі — 9 тисяч метрів. Там,
унизу, під цим прозорим
небом, більше півроку то-
му розігралася трагедія,
від якої здригнувся весь
світ. Здригнувся і кинувся
на допомогу...

Документальний репор-
таж нашого кореспонден-
та «Під небом Вірменії»
читайте в найближчих но-
мерах.

Фото В. ГРИБА.

Сьогодні — День фізкультурника

На цьому знімку ви бачите ученицю кіровоградської СШ № 16 Світлану СКРИП-
ЧУК. Юна гімнастка — одна з кращих в області, майстер спорту СРСР, чемпіонка
республіки у вправах на брусах. Світлану (вона в центрі) тренує Є. Є. ЯЩУК (зліва).
Справа — хореограф Т. П. РАДЧЕНКО...

Інші матеріали, присвячені Дню фізкультурника, ви знайдете на 10-й стор.

Триває соціалістичне змагання молодих майстрів машинного доіння за право стати членом символічного Клубу «4500». Ось з якими результатами завершили правофлангові перше півріччя нинішнього року:

Надія **ВОРОНЦОВА** з колгоспу імені Крупської Кіровоградського району, яка надоїла від корови 3254 кілограми молока.

Люділа **ТЕСЛЕНКО** з

Хто стане членом клубу «4500»?

ПІДБИВАЄМО ПІДСУМКИ ЗМАГАННЯ МОЛОДИХ ДОЯРОК ЗА ПЕРШЕ ПІВРІЧЧЯ

колгоспу імені Комінтерну Онуфріївського району — 2988.

Лілія **ОВДЕНКО** з колгоспу «Рассвет» Новоград-Кізького району — 2830.

Галина **СОРОКІНА** з колгоспу імені Тельмана Компаніївського району — 2803.

Валентина **КОНДРАТЮК** з колгоспу імені Шевченка Ульяновського району — 2508.

Оксана **СОЛОВКОВА** з колгоспу імені Димитрова Устинівського району — 2466.

Наталія **ЖЕЛЬМАН** з кол-

госпу «Родина» Маловісківського району — 2451.

Катерина **КОЗАЧЕНКО** з колгоспу імені Карла Маркса Добровеличківського району — 2400.

Галина **СИПЛИВА** з колгоспу «Комуніст» Новомиргородського району — 2393.

Ніна **КАНДАЛАКІЙ** з колгоспу «Пам'ять Леніна» Голіванівського району — 2308.

Надія **БАРДАСЬ** з колгоспу «Зоря комунізму» Долинського району — 2253.

Любов **ПОЛЬША** з кол-

госпу «Росія» Олександрівського району — 2243.

Тетяна **БОЛЮК** з колгоспу «Іскра» Олександрівського району — 2171.

Оксана **МАЦЕНКО** з колгоспу «Дружба» Новоархангельського району — 2052.

Наталія **ІВАНОВА** з колгоспу імені Чапаєва Новоукраїнського району — 2043.

Марія **КЛІЩИНСЬКА** з колгоспу імені Ілліча Гайворонського району — 1764.

ПРЕС-ЦЕНТР ПОВІДОМЛЯЄ:

БОБРИНЕЦЬКИЙ РАЙОН.

Кормодобувний загін колгоспу імені Щорса називають молодіжним, бо більшість його членів — молоді комбайнери, трактористи, шофери. Їхньою роботою у господарстві задоволені. Всі вони завзято попрацювали на збиранні ранніх зернових, а зараз ударно трудяться на «зелених» жнивях.

Михайло Саган, Василь Куценко, Олександр Марченко, інші механізатори, зайняті на косовиці кукурудзи, щодня перевиконують виробничі завдання. Брати Анатолій та Степан Миги протягом дня роблять по 18—20 рейсів. Не менший цей показник і в шоферів Віктора Нечипорюка, Станіслава Тинюка, Миколи Горкуна, Миколи Даценка. З поля до силосних споруд вони вже доставили майже 10 тисяч тонн зеленої маси.

ГАЙВОРОНСЬКИЙ РАЙОН.

Ні вдень, ні вночі не змовкає гуркіт тракторних двигунів на полях колгоспу імені Куйбишева — йде підготовка до вирощення високого врожаю в наступному році. На одному з гусеничних Т-150 працює молодий механізатор Олександр Сарахан. Напарником у нього його батько Микола Іванович. Саме у батька Олександр запозичив любов до техніки, велику повагу до землі, хліборобської справи. Кожної зміни він піднімає глибокий зяб на 10—12 гектарах, перевиконуючи норму виробітку.

Такого ж виробітку на оранці добиваються і молоді трактористи брати Віктор та Микола Закерничі.

НОВОУКРАЇНСЬКИЙ РАЙОН.

На обжинках у колгоспі «Маяк» серед кращих жнивирів господарства разом з комбайнерами, трактористами називались і молоді шофери Олег Троянський, Валерій Сокурченко. Кожний з них перевіз з току на хлібоприймальне підприємство понад 10 тисяч центнерів зерна. Зараз з таким же завзяттям вони трудяться на заготівлі кормів.

Футбол

...І ПОКОТИЛИСЯ ВНИЗ

У минулому номері «МК», оглядаючи домашні перемоги «Зірки», я ледь стримував невимовне піднесення, що охопило мене після вдалих матчів. Та добре знаючи, які «дарунки» може піднести

2

«МОЛОДИЙ КОМУНАР»

12 серпня 1989 року

«Радянку» читають в... Японії. І не тільки... Бліц-інтерв'ю

Триває передплата на періодичні видання на 1990 рік. Крім обласних газет «Кіровоградська правда» і «Молодий комунар» йде широка пропаганда республіканських газет і журналів. В області акредитовані власні кореспонденти газет «Радянська Україна», «Правда України», «Сільські вісті», а також ТАРС—РАТАУ, Центрального телебачення, республіканського радіо.

Сьогодні в гостях у редакції «МК» власний кореспондент газети «Радянська Україна» М. М. ВОЛОК. Наш кореспондент попросив його відповісти на кілька запитань.

— Микола Микитовичу, розкажіть, будь ласка, про газету — як її ласкаво називають читачі — «Радянку»!

— «Радянська Україна» — єдина газета республіки, яка протягом всіх років Радянської влади виходить безперервно. Вона друкувалась підпільно в період петлюрівщини і австро-німецької інтервенції, працювала на будовах перших п'ятирічок, крокувала з робітниками і колгоспниками дорогами Великої Вітчизняної війни, разом з ними піднімала республіку з руїн. Її візні редакції побували на будівництві Дніпрогесу, металургійних гігантів «Азовсталь», «Запоріжсталь», на численних ударних будовах країни.

Як і кожен колектив, радянські сьогодні шукають своє місце в перебудові. Переглянуто структуру редакції з тим, щоб вона якнайбільше відповідала вимогам дня. Діють відділи: партійного життя, аграрної політики, листів і громадської думки, редакції молодіжних проблем, міжнародного життя та ін. Створено службу зв'язку з читачами.

Нині «Радянку» перебудовується в усіх напрямках. Насамперед триває пошук нових форм висвітлення партійного життя. У 1990 році буде розширено тематику нових рубрик «Кожний первинний» — конкретну спра-

ву, «Чисте і чесне ім'я партійця». Особливу увагу газета приділятиме історії республіканської парторганізації, позеренню несправедливо забутих імен партійних і державних діячів республіки. Читачі «Радянської України» вже, мабуть, познайомилися з публікацією про репресованого соратника В. І. Леніна Г. П'ятакова, першого голову ВУЦВК Ю. Медведєва та інших. У наступному році під рубрикою «Політичні портрети» з'являться нові матеріали, авторами яких будуть відомі вчені, партійні працівники, письменники, журналісти.

— А як буде представлена в наступному році Кіровоградщина на сторінках флага республіканської преси?

— Найперше — плануємо розповісти про її трудові колективи, окремих людей найпоширеніших в області професій: хліборобів, тваринників, робітників, вчителів та інших. А славних працюючих людей в області чимало. Знайдуть місце на сторінках газети і матеріали про орендарів, кооператорів, членів молодіжних творчих об'єднань. Особлива увага, звичайно, приділятиметься ходу перебудови в області, досвіду партійно-радянської роботи, розвитку демократії і гласності. Кіровоградщина славилася і славиться як скарбниця педагогічного досві-

ду, коліска української драматургії. Тому ряд публікацій буде присвячено проблемам розвитку народної освіти і культури.

— Микола Микитовичу, наших читачів цікавимо, як республіканська партійна газета піднімає питання життя і діяльності комсомольців і молоді області?

— Цьогорічні читачі «Радянки», мабуть, помітили, що газета значно помолоділа, якщо судити по публікаціях. І справа не лише в тому, що в редакцію прийшли працювати кілька молодих, але вже досвідчених журналістів з «Молоді України». Отож читачі, яким подобалися публікації цих авторів у молодіжній республіканській газеті, зможуть продовжити спілкування з ними, передплативши «Радянську Україну». Матеріали з'являться під нововведеними рубриками на молодіжну тему «Овеніс», «Кімната 333», «Олімпійський вогонь», «Дискусія» та ін.

Розширено тематику публікацій з молодіжних проблем. Гадасмо, зацікавлять молодих читачів області матеріали про організацію дозвілля, роботу неформальних об'єднань Кіровограда, Долинської, Світловодська.

— Чи завжди «Радянська Україна» доводить до кінця справу, за яку береться? Поясню дещо детальніше. Відстоювання справедливості, гласності, правди, захист скривджених бюрократами людей. Чи завжди газета називає справжніх винуватців і яка дієвість таких виступів?

— Ну й запитання! Але сьогодні на нього відповісти легше, ніж вчора чи позавчора. Незважаючи на часом відверту

протидію прихильників застою, газета і в минулому, а зараз особливо, до кінця бореться за долю простої людини, комуніста.

— Чи є конкретні приклади?

— Є, звичайно. Вдалося відстояти і захистити від несправедливих звинувачень вихователку Знам'янської школи-інтернату Р. Рогову. Допомогла «РУ» і колишньому секретареві парткому колгоспу імені Куйбишева Добровеличківського району Ф. Торчилю, машиністу колдильної установи центрального ринку м. Кіровограда Є. Пихальонку та іншим. Взагалі хочу сказати, що кожен з читачів газети, який звертається до неї за допомогою, не залишається без відповіді. Інколи доводиться виступати на захист людини по кілька разів. І навіть через два-три роки, допоки не доведемо справу до кінця. Оце і є дієвість публікацій.

— І останнє запитання: чи є читачі в газеті за межами республіки?

— Звичайно. Не буду говорити про нашу країну, де газету можна передплатити в будь-якому районі. Читачів, мабуть, цікавить зарубіж. Так ось за свідченнями працівників республіканського агентства «Союздруку» «Радянську Україну» відправляють в Угорщину, НДР, Монголію, Польщу, Румунію, ЧСР, Югославію, Австрію, Австралію, Алжир, Англію, Бельгію, Голландію, Ізраїль, Ірак, Канаду, США, Фінляндію, ФРН, Швецію і навіть Японію.

— Дякую. Бажаємо колегам і читачам «Радянської України» творчих успіхів, удач, і газеті нових читачів.

Вів інтерв'ю С. ЮР'ЄВ.

П'ЯТЬ ПОВЕРХІВ НАДІЇ

У більшості обласних центрів республіки є сучасні будинки преси, де створені відмінні умови для роботи журналістів, видавців і поліграфістів. Мині небагато часу і подібний редакційно-видавничий корпус виросте і в Кіровограді. Трудівники будівельного управління «Промбуд-3» тресту «Кіровоградбуд» зводять вже п'ятий поверх приміщення, який розташований у комплексі виробничих цехів видавництва «Кіровоградська правда».

На знімку: на зведенні корпусу працюють будівельники з бригади Василя Михайловича КУЧЕРЕНКА.

Фото В. ГРИБА.

КРИМІНАЛЬНА ХРОНІКА

За даними управління внутрішніх справ облвиконкому, на 31 липня по області зареєстровано 321 злочин. Липень, якщо і був у деякому відношенні спокійніший, підстав для заспокоєння не дає. Тільки за останній тиждень трапилось 3 вбивства. А всього за місяць — 4. (Пригадує: у червні 4 вбивства за один тиждень).

У Кіровограді у власному будинку знайдено труп молодої жінки з рушником на шії. Експертиза встановила — вбивство.

В Долинському районі пенсіонер із ревматизму вбив свою дружину.

У Ульяновському районі, у своєму домі вбиті глухоніма літня жінка.

Вбивство з хуліганських мотивів скоєно на території Новомиргородського району.

Серед інших злочинів липень приніс 3 зґвалтування, 4 тяжкі тілесні ушкодження, 70 крадіжок державного майна, 145 крадіжок особистого майна громадян.

На території області за липень трапилось 147 подій. З них 80 — ДТП (дорожно-транспортних подій), в яких загинуло 38 чоловік, 80 громадян травмовано.

У липні на території області трапилось масове отруєння 19 колгоспників колгоспу «Перемога» Маловісківського району, які працювали на бурякових плантаціях, оброблених отрутохімікатами.

Випадок вимагання трапився у Кіровограді. Вимагачі затримані при передачі грошей.

День 31 липня персвершив усі рекорди! На Кіровоградщині трапилось 23 злочини і 10 подій. В тому числі: 2 зґвалтування, 2 пограбування, 5 крадіжок державного майна, 9 крадіжок приватного майна.

31 липня в Бобринецькому районі трапилася дорожно-транспортна подія із смертельним результатом. Тракторист, виїхавши на проїжджу частину вулиці, зіткнувся з мотоциклом, який одержав при цьому смертельну травму. А всього в цей день трапилось 7 ДТП, в них травмовано 8 чоловік і 1 загинув.

Ось такі «сюрпризи» приніс жителям міста і області «найжаркіший місяць літа». Для міліції війна справді надто жаркий, хоч немає підстав думати, що спокійнішою буде оперативна обстановка серпня. Вже в перший день місяця трапилось жорстоке вбивство у Новоукраїнському районі. Вбиті мати і дочка. Обидві пенсіонерки (1906 і 1930 року народження). Слідство ведеється оперативною групою Новоукраїнського РВВС і УВС облвиконкому. Всього за перший день серпня трапилось 12 злочинів і 2 дорожно-транспортні події, в яких загинув 1 чоловік і 1 травмований.

А. ШПАК.

АКТУАЛЬНО

ГОРТАЮЧИ кіпу документів, потрібних мені для написання даної публікації, я чомусь згадала одну незвичайну історію, яка, на перший погляд, виглядатиме трохи дивно у контексті даної теми. Мені розповідали, що на селищі Гірничому з Києва Зоя Митрофанівна читала цікаві лекції з фаху ечений-геолог з Києва Зоя Митрофанівна Гречишнікова — багатьом відоме уже це ім'я хоча б з публікації в «Літературній Україні». Унікальність її власного біополя, а ще більше самої жінки, полягає в особливій чутливості її наукових досліджень, а ще до заповнення даної місцевості, яку наші геологи створювали багаторазовими дослідженнями протягом тривалого часу... Сьогодні про це пишуть і говорять багато. Медицина це по інерції пручається, але в цілому народ оцінив лікарів від природи, методи їх лікування [я маю на увазі екстрасенсів, гомеопатів тощо], зацікавилася й наука. Проте, щоб унікальні енергетичні властивості людського організму служили народному господарству, чуя вперше.

Переді мною список тридцяти промислових підприємств області, які щороку накопичують близько 20 000 тонн токсичних промислових відходів. Маса документів, які підтверджують цю серйозну цифру, і жодного — куди ж вони, ці шкідливі відходи, діваються. От і подумалось, що може екстрасенс [чи як вона сама себе називає — біологатор] змогла б нанести таку точну карту, але не корисних копалин, а зон підвищеного ризику для нашого з вами здоров'я і здоров'я природи, пов'язаного саме з неблагополуччям промислової зони нашої області.

Проте, навіть не маючи такої карти, ми знаємо точно, що проблема токсичних

випуску цієї речовини в каналізацію заводу, звідки стоками вона потрапила на станцію нейтралізації виробничих відходів. Не дивлячись на те, що на підприємстві відсутня затверджена технологія по очищенню виробничих стоків від марганцю, спуск його в каналізацію зроблено за розпорядженням головного інженера заводу В. Є. Дідурі. А в результаті лабораторією міських очисних споруд марганець виявлено і в міських стоках.

ЗНАМ'ЯНКА. Головний лікар Знам'янської районної епідеміологічної станції М. К. СТАШКО: На підприємствах міста і району немає особливо токсичних промислових відходів. Проте, наприкінці минулого року ми виявили, що за

досі такого полігону не має жодне підприємство.

На заводі чистих металів для захоронення промислових токсичних відходів використовують залізобетонний бункер місткістю 3000 м³. Він побудований у 1979 році в районі колишнього міського звалища і за даними останнього обстеження заповнений лише наполовину. Завод «Калькулятор» має тимчасовий залізобетонний бункер біля бункера 34М.

Однак, накопичення промислових токсичних відходів на підприємствах про-

мислових підприємств області, які щороку накопичують близько 20 000 тонн токсичних промислових відходів. Маса документів, які підтверджують цю серйозну цифру, і жодного — куди ж вони, ці шкідливі відходи, діваються. От і подумалось, що може екстрасенс [чи як вона сама себе називає — біологатор] змогла б нанести таку точну карту, але не корисних копалин, а зон підвищеного ризику для нашого з вами здоров'я і здоров'я природи, пов'язаного саме з неблагополуччям промислової зони нашої області.

ма — для нас проблема? Було б несправедливо звинувачувати в тому, що десятиліттями токсичні відходи дівалися невідомо куди, тільки керівників області, міст, підприємств. Адже Кіровоградщина — не єдина область на Україні, в Союзі з такими проблемами. Більше того, у порівнянні навіть з деякими нашими сусідами ми просто благополучні у цьому питанні. Таке ставлення до очисних споруд, до техніки безпеки невідомо ким і коли стало мало не узаконеним правилом у вітчизняній економіці. Звинувачувати систему? Сьогодні її краще лікувати.

ПЕЦІАЛІ С Т И, що займаються проблемою полігону в Кіровограді, говорити мені, що сьогодні, ні черга на проекти в Ленінградський державний науково-дослідний інститут основної хімічної промисловості ви-

виробничим об'єднанням по сівалках «Червона зірка» з цим інститутом, визначені строки розробки проектно-кошторисної документації до травня 1990 року. У червні-листопаді лєнінград-

Ті, хто ще не вичерпав заряд іронії й сарказму з приводу наших соціальних проблем, прогнозують, я неодноразово чула, що скоро у нас по талонах буде вода і повітря. Але знаю також, що серед нас знайдеться чимало песимістів, які б і не проти мати талон на ЧИСТЕ повітря, на ЧИСТУ воду, на екологічно ЧИСТІ вулиці, парки, ліси, пляжі і т. д.

Що ми залишимо у спадщину своїм дітям, коли крилата фраза класика, що «редкая птица долетит до середины Днепра» стала анекдотичною. Коли про те, що Ялта — перлина Чорноморського побережжя Криму, що Одеса була курортом, вони зможуть тільки почитати в літературі, а, прочитавши, не повірять... Не випадково на З'їзді народних депутатів, на сесії Верховної Ради СРСР екологічні проблеми визначені як проблеми моральні у першу чергу.

брана на шість років уперед. Отже, скаменували не тільки ми. Як-то кажуть, краще пізно, ніж ніколи... І те, що наша область змогла потрапити туди поза чергою, позитивно характеризує стурбованість керівництва області цими проблемами.

Залишається лише додати, що спільною постановою бюро Кіровоградського міського Компартії України та виконкому міської Ради народних депутатів виробничому об'єднанню по сівалках «Червона зірка» з дольовою участю всіх підприємств області, що мають токсичні промислові відходи, було доручено виконати проектування і будівництво полігону для захоронення промислових відходів області. Кошти на будівництво вносять усі підприємства за дольовою участю.

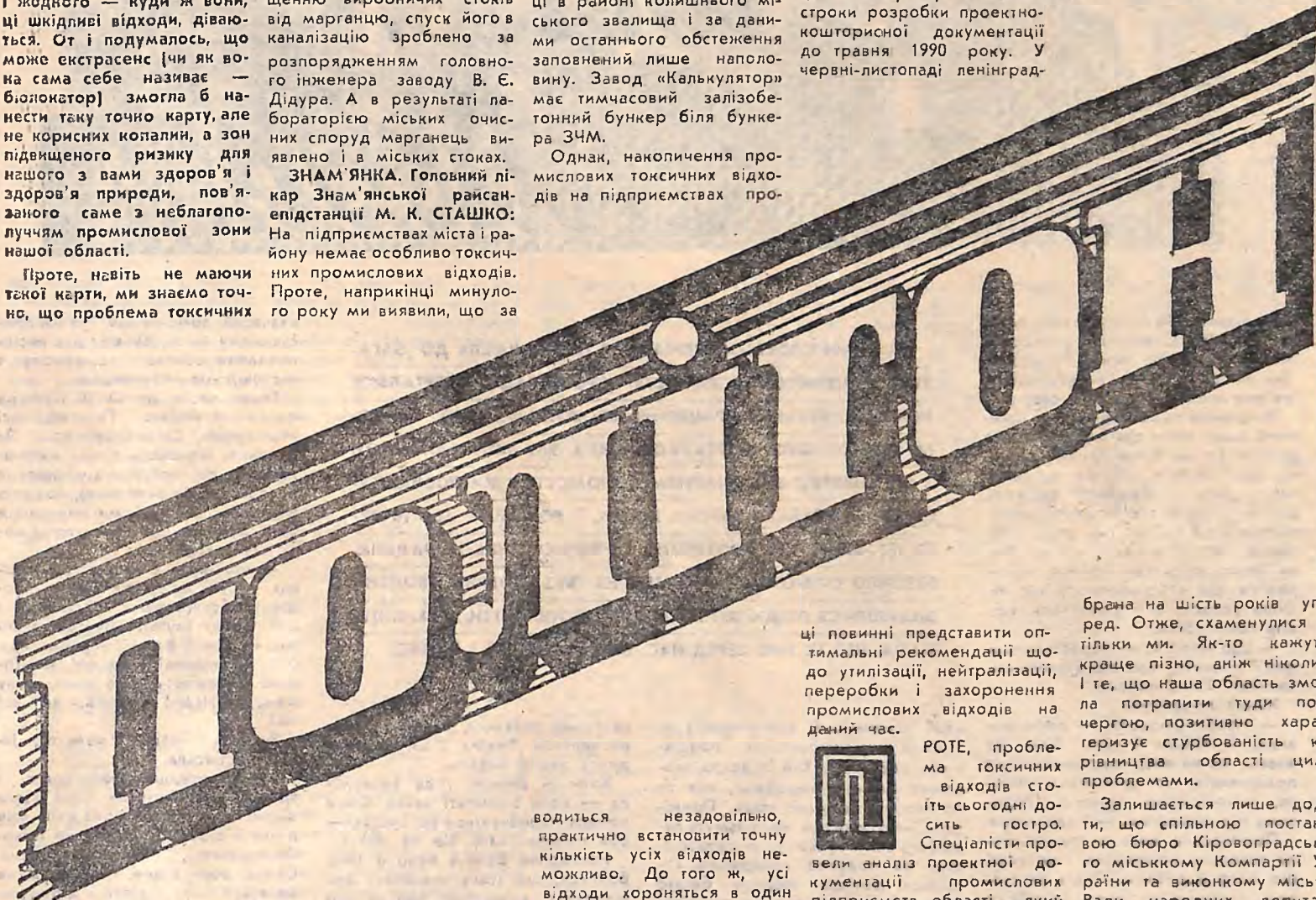
І останнє. Де він буде, цей полігон? Нас, таких вразливих тепер, до щонайменших екологічних проблем, це не може не хвилювати. Обласні управління по землекористуванню та будівництву і архітектури запропонували 4 майданчики поблизу Кіровограда. Остаточну відповідь дадуть спеціалісти з Ленінграда після проведення геологічних робіт.

Зізнаюсь, у мене знову з'явилась крамольна думка, а чи не змогла б підказати найсприятливіше місце у надрах землі для такого полігону згадана мною на початку Зоя Митрофанівна Гречишнікова? Проте, розумію, що думка ця, м'яко кажучи, сенсаційна (щоб не сказати авантюрна). А перед нами стоїть серйозна економічна проблема: то ж хай вирішується принаймні так, як вирішується. Будемо сподіватись, що в 1993—1994 роках (хоча строки ці поки що орієнтовні) полігон буде введено в експлуатацію.

Л. ЯРМОЛЕНКО.

«МОЛОДИЙ КОМУНАР»

12 серпня 1989 року

промислових відходів непокоїть людей. Як жителів промислових міст, так і служби, які контролюють безпеку екологічного і людського здоров'я. Звернімося до фактів.

М. ГАЙВОРОН. Головний лікар райсанепідстанції М. ЗІНЧЕНКО: У червні ми перевіряли стан утилізації токсичних відходів на Гайворонському заводі «Октан». Констатую, що вимоги проекту «Охорона атмосфери» не виконуються. Так, сірчаної кислоти при плановій нормі 0,083 т викинуто в атмосферу протягом минулого року — 0,555 тонн, соляної кислоти при плані 0,127 — 0,721 тонни. У процесі експлуатації технологічних ліній цеху не виключається витікна механічна вентиляція.

На підприємстві проводиться регенерація таких нафтопродуктів як індустриальне, вакуумне і трансформаторне масло. Згідно плану по охороні навколишнього середовища в першому півріччі 1989 року на підприємстві вже повинна була бути обладнана дільниця по очищенню відпрацьованих нафтопродуктів, але потрібні роботи не виконані.

Завод припинив накопичувати й віддавати відпрацьований азотнокислий марганець Ленінградському заводу «Красный химик», як це було у 1988 році. При перевірці зафіксовано факт

розпорядженням керівництва «Райсільгоспхімії», 2,5 тонни аміачної селітри було вивезено у лісовий масив, а на вулиці Поперечної нею посипали дорогу, щоб швидше розтануло льодове покриття, бо там треба було рити траншею. «Райсільгоспхімія» очистила забруднені місця. Але й сьогодні реально існує проблема переробки чи знищення непридатних отрутохімікатів. Базовий склад підприємства зберігає 20 тонн отрутохімікатів з утраченим строком використання і ще 30 тонн зберігається на когоспних складах. Куди їх дівати?

СВІТЛОВДСЬК. Головний лікар райсанепідстанції Ф. Ф. ЧОРНИЙ: На чотирьох підприємствах міста — заводі чистих металів, комбінаті твердих сплавів і тупоплавких металів ім. Леніна, заводі «Калькулятор», радіозаводі — є промислові токсичні відходи I—II класу небезпечності (такі як миш'як, ртуть, вольфрам, кадмій тощо). Промислові відходи III—IV класу є на всіх підприємствах. Згідно постанови Ради Міністрів СРСР про знешкодження промислових токсичних відходів усі підприємства зобов'язані були у 1985—1986 роках розробити проектну документацію і побудувати полігони для захоронення промислових токсичних відходів. Але й

водиться незадовільно, практично встановити точну кількість усіх відходів неможливо. До того ж, усі відходи хороняться в один бункер, без поділу їх по класах токсичності. Територія не охороняється, відсутній контроль за безпечним транспортом.

М. КІРОВОГРАД. Обласна інспекція Державного комітету Української РСР по охороні природи повідомила, що в області не має жодного сміттового звалища, яке б експлуатувалося за проектом. Так, скажімо, в районі Можарова Кіровоградський міськомунгосп без проекту організував полігон для захоронення рідких відходів. Контроль за відходами, що вивозяться туди, практично відсутній. Туди вивозять тверді токсичні відходи, нафтопродукти, дріжки з хімікатами. Міське сміттєве звалище експлуатується з порушенням норм. Траплялися випадки, коли промислові відходи вивозились у лісові масиви, балки, на береги водойм. Це може привести (чи вже призвело?) до забруднення підземних вод токсичними речовинами, вивести з ладу водозабірні свердловини місцевих джерел водопостачання. Про те, якої шкоди усе це завдає здоров'ю людей, не варто навіть згадувати раз нагадувати... Психіка людей сьогодні уже хвора радіофобією, екологічними проблемами. Але воістину, поки грім не гримне...

Головний державний санітарний лікар м. Кіровограда Є. А. ВЛАСОВ: За останні 10 років по області

ці повинні представити оптимальні рекомендації щодо утилізації, нейтралізації, переробки і захоронення промислових відходів на даний час.

ПРОТЕ, проблема токсичних відходів стоїть сьогодні достатньо гостро. Спеціалісти провели аналіз проектно-документації промислових підприємств області, який показав, що питання утилізації промислових токсичних відходів проєктантами не враховане. Відсутні необхідні інструкції, санітарні правила і документи щодо безпеки зберігання й утилізації токсичних відходів. До речі, так було не рік, не два — десятиліття. Десятиліття нашого загального задоволення перемогами соціалізму, наших урочистих рапортів і лозунгів «Ура! Ура!». Звичайно, запитання тепер уже риторичне, але чому ця проблема не хвилювала нікого десять, двадцять років тому? Чому сьогодні, коли наша економіка й так не встигає латати діри, нам терміново треба вкладати кошти на будівництво асфальтичних очисних споруд, таких ось полігонів? Чому це не робилось планомерно?

Саме слово «полігон» асоціюється у нас переважно з військовою гермітичністю. Полігон же для захоронення промислових токсичних відходів — за призначенням має служити саме безпечі екології, нашого життя і здоров'я. А це, я вважаю, такі полігони можуть служити категорією моральності. Усі цивілізовані країни, сьогодні ми це визнаємо, відверто, виявляють значно кращими господарями своїх природних багатств, ніж ми. І подібні полігони, очисні споруди високої технічної якості — це норма. Чому будь-яка нор-

КОМСО-
МОЛЬСЬКА
ПЛАНІРКА

ХВАЛИТИСЯ
НЕ БУДЕМО

Звіти і вибори

Воно-то й можна за старинкою похвалитися. Як ото раніше: зберемося на звітно-виборні й починаємо про себе: плани перевиконуємо, беремо участь у громадському житті, спорт — ого-го на якому високому рівні.

Одним, не хочеться. Не знаю чому, але якось не лежить душа до отих слів. Намолотив Анатолій Коваленко більше семи тисяч центнерів зернових — молодець. Честі йому й шана від усіх трудівників нашого колгоспу «Родина». Перевезли Анатолій Блюма і Петро Троїновський по 12 тисяч центнерів зернових — їм теж слова подяки в нас снаме кожен від малого до старого. Бачили люди, хто як працює. Так і шануємо своїх односельців. Згадувати про одне й те ж...

Якщо заради формальності — прошу дуже, згадаємо. Тільки навіщо не потрібна формальність, навіщо в нас, якщо проводимо комсомольські збори — надумана і нікому не потрібна урочистість? Що ж зміниться, якщо її не буде? Хлопці менше намоловуватимуть чи перевозитимуть? Навпаки: ніхто не любить надуманості. Нею ні переможцем не станеш, ні поваги в людей не заслужиш. Як там повага, коли починаєш «звітувати», неначе перед кимось оправдовуєшся: дивіться, які ми хороші. Навіщо це? Невже мої хлопці і дівчата не знають, що зробили, які вони?

Вибори — то інша справа, тут треба дивитися на спілчан як на активістів. Хто кращий — того не обов'язково в комітет комсомолу чи в «Комсомольський прожектор». Варто звернути увагу — можливо година часу, яку він витратить «на комсомол», дасть більше користі, коли її витратити на роботу за спеціальністю.

Читач, мабуть, зверне увагу на мої нетрадиційні думки і зауважить: як там може говорити секретар комсомольської організації господарства? Я ж зразу не в оправданні, а, доповнюючи свою думку, висловлюю, що наша традиційність не лише не підійде авторитет, якого, на жаль, не так і багато в комсомолу, а породить ще більшу зневагу.

Оту, коли йдеш, бувало, внеси збирати. А тобі в очі, що комсомол — це три карбованці з зарплати.

Думаю, що цього не було б, якби ми себе не перехвалювали. Бо тоді й справжньої роботи за красивістю не видно.

П. КУЧЕРЕНКО,
секретар комсомольської організації колгоспу «Родина»,
Ульяновський район.

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

12 серпня 1989 року

АНАТОЛІЙ зло вдягнув сорочку, взувся (якось інтуїтивно все-таки не трахнув дверима) і вискочив з кімнати. Швиденько побіг сходами до восьмого поверху гуртожитку ВО «Друкмаш». На прохідній нічого не сказав черговій, яка сонно провела поглядом хлопця, мовляв, чого о першій ночі так нервувати.

Вже на вулиці, вдихнувши повітря, трохи охолов. Підняв голову, подивився. У вікні світилося. Не хотів сваритися того разу Анатолій зі своєю дружиною, ой, не хотів. Знав — вона, бідна, побирається зараз там, у кімнатці. Плаче — це точно. Клянучись самого себе за нестриманість, вже було рушив до дверей: хотів їти за-

через оту комсомольську роботу) приділяють часу для особистого життя.

Таня ж вийшла заміж. Вже з першого дня перед нею постало питання — де жити? Мешкала вона в гуртожитку. Іншими словами, дякуючи ВО «Друкмашу», мала ліжкомісце.

Ось тут варто трішки поговорити про комсомольських працівників. Сталося так, що ми чомусь їх за людей не вважаємо навіть, а інколи приклеюємо вивіску — функціонери. А вони теж люди. Теж чекають роками, як і інші, на квартиру. До її отримання взагалі, без перебільшення скажемо, ходять як жебраки з простягнутою рукою і просять:

«дайте ліжкомісце, дайте кімнатку...».

— Зразу не обіцяємо, бо, як і сірізь, свої натискають. Але при можливості постараємося виділити кімнату в гуртожитку готельного типу із зручностями, правда, без кухні.

Тані аж дух перехопило: невже правда? Зі слезами перепитала: — Коли?

— Місяців через три.

Набридати М. М. Кучеру не хотіла. Сказав же чоловік — допоможуть, значить треба почекати.

Все було б добре, якби, однак, не теперішнє місце проживання. Разом з Танею у кімнаті мешкає Ліда Григор'єва. Коли зачистив ще парубком Анатолій—

зу б дали житло. Я теж, як і Таня, ходжу з простягнутою рукою. Кіровоградський райвиконком може забезпечити своїх чергозків житлом. Та що житлом! Щоб поставити газетний кіоск, ми просимо дозволу... в Кіровоградському (м. Кіровоград) райвиконкомі. Ми ж — сільський район. Хоча нові будинки виростають на землях наших колгоспів. Хоча жителі Кіровограда, в тому ж числі й «друкмашівці», мають ділячки на землях нашого району.

До директора тресту «Кіровоградбуд» Таня йшла з останньою надією — відчувала, що недобро зробила, пішовши поза його спиною до заступника. О. В. Кушнір вислухав жінку і підбадьорив:

«зачекай, поможемо». Тут же присутньому М. М. Кучеру дав листочок прохання обкому комсомолу з відповідною резолюцією.

Таких листів до О. В. Кушніра потрапляє багато. Просять всі «немаючі». Слізно просять. Як правило, більшість з них направляються до заступника директора по побуту. На запитання, чому не відмовляє, як інші, ми почули від О. В. Кушніра ще в минулому році дивну відповідь:

— Хто живе в наших гуртожитках — усі мої. Подивіться: продавці обслуговують будівельників? Обслуговують! Вчителі вчать наших дітей? Вчать! Міліція наш спокій береже? Береже! Комсомол? Виховують кого вони, нашу молодь? Нашу! Значить, ви всі мої.

Значить і Тетяна Ужела теж їхня, трестівська.

...Щоб швидше час спливав і трошки заспокоїтися, Таня взяла відпустку. Планує провідати вже літню і стареньку маму на Івано-Франківщині, набратися сил. Скоро вона стане мамою. Дуже хочеться жінці приїхати з родиною будинку з дитям у нову кімнату. В ту, з якої б не виганяли, де можна законно, а не на «пташиних правах» жити.

До речі, описуючи поведінку Тетяни, ми надіємося, що керівники ВО «Друкмаш» не «докладуть зусиль» до завчасного виселення комсомольського працівника з гуртожитку. Навіть за тієї умови, що до неї (як це не смішно і водночас боляче писати) приходили чоловік. Ще віримо, що Ліда Григор'єва теж потерпить (хоча її становище теж викликає справжнє співчуття) певний час, доки втрясється питання з проживанням комсомольського працівника.

Теж людини.

Ю. ДЖЕРЕЛЬНИЙ,
М. ШАРАПОВ,
м. Кіровоград.

Зрозумійте мене.

З ЦИМИ СЛОВАМИ ЗВЕРТАЛАСЯ ТЕТЯНА УЖЕЛА ДО БАГА-
ТЬОХ КЕРІВНИКІВ ПІДПРИЄМСТВ КІРОВОГРАДА. ЗВЕРТАЛАСЯ
КОМСОМОЛЬСЬКИЙ ПРАЦІВНИК КІРОВОГРАДСЬКОГО РАЙКО-
МУ КОМСОМОЛУ. ЗВЕРТАЛАСЯ ЖІНКА, ЯКУ МОГЛИ ВИСЕЛИТИ
З ГУРТОЖИТКУ, З ПРОХАННЯМ ДОПОМОГИ В ЖИТЛОВЛАШТУ-
ВАННІ. ЗВЕРТАЛАСЯ ВАГІТНА ЖІНКА. ЇЇ РОЗУМІЛИ, АБО ПРОС-
ТО ВДАВАЛИ, ЩО РОЗУМІЮТЬ І... ВІДМОВЛЯЛИ. ЇЇ РАДИЛИ,
БЕЗСИЛО СПІВЧУВАЛИ. І [О, СВІТ НЕ БЕЗ ДОБРИХ ЛЮДЕЙ]
ЗНАЙШЛИСЯ ЛЮДИ, ЯКІ ПООБІЦЯЛИ ДОПОМОГИ, А ТАНЯ ДУ-
МАЛА, ЩО ЇХ УЖЕ СЕРЕД НАС, КІРОВОГРАДЦІВ, І НЕМАЄ!

«дай ліжкомісце, дай кімнатку...».

Доля комсомольських працівників особлива. Хай їх дехто знає, називає неробами, але то по-своєму нещасні люди. Приміром — у райком не візьмуть ледацюгу чи гульвісу, а запрошують, як правило, найкращих. Пішовши, молода людина багато чого втрачає — тих же привілеїв по роботі, зростання професійного рівня, руху по службових сходах. Натомість зустрічає цілу низку нових труднощів.

Вийшовши заміж, Таня упінула в мішок проблем. Найголовніша — житло.

Жила дівчина в дізочному гуртожитку. Правда, є там кімнати і для сімейних, але свої, «друкмашівські». Куди ж діватися їй? Скажете — хай їде в село до чоловіка. Зауважимо — там теж нема свого куточка.

Подалася до коменданта. Мовляв, є ж у вас вільні кімнати, поселіть. Та і рада б, але потрібен дозвіл-резолюція на письмовому «прошенні» (інакше й не назвеш) заступника директора з побутових питань Георгія Івановича Клементьєва.

Була і в нього Таня. Він направив її до головного директора Миколи Павловича Малети.

Переповідати жахливі прохачькі похіденьки Тетяни не будемо. Скажемо лиш, що «друкмашівці» спочатку відмовили. Мотивувавши керівництво свою відмову досить принциповими словами, які завжди кожне підприємство виправдануть: свої трударі в черзі роками стоять на житло, а ти — не наша.

Це в той час, коли є пусті кімнати. На це теж знайшлася відповідь, що начебто в тих кімнатах будуть проводитися курси-заняття з в'язання, ще чогось...

В обкомі комсомолу, куди звернулася дівчина, написали черговий лист-прохання до директора тресту «Кіровоградбуд» О. В. Кушніра. Таня до нього спершу не потрапила. Зайшла до заступника по побуту М. М. Кучера. Розповіла ситуацію. І впер-

то тільки сміялися, разом гуляли, веселилися. Раділа Ліда, що подругу заміж видасть.

Коли ж видала, Ліда зрозуміла — вона з кімнати зайва. Сама почала перебиватися по сусідах — аби переночувати. Це не життя.

Нестерпно боляче було й Тані, боялася, що хтось «накапає» коменданту, директору, про те, що чоловік (уявляєте, чоловік!) зачастив. Нерувала. Анатолій теж хвилювався, безсило, сам не знаючи за що, мучив себе різними недобрими думками.

Отоді й надумалася сходити Таня до голови Кіровоградського райвиконкому Миколи Миколайовича Наконечного. Він при ній по телефону зв'язався з керівництвом «Друкмашу». Відповідь була незадовільною. Ніхто не пішов назустріч голові райвиконкому і з інших керівників підприємств міста. Кого хвилює чуже горе? Кого?

Нікого?

Ні, хвилює. Світ не без добрих людей.

М. М. Наконечний, коли тільки йому сказали про Таню, сумно подивився і мовив:

— Якби мали щось своє, зра-

ЗАМІСТЬ ПІСЛЯМОВИ. Нешодавно чисто випадково стрівся на вулиці Анатолій Діордієв. Йшов хлопець, зазирає на стовпи, пообіцявши молодій сім'ї і тут. Без прописки не хочуть брати на квартиру. Планує Анатолій розраховуватися з колгоспу. Підвість не мучила, що в гуртожитку, де мешкає дружина Таня, напевно погодилися їх потерті, поки вирішиться з постійним житлом.

КОНФЛІКТНУ ситуацію між орендарями і керівництвом колгоспу «Октябрь» спровокували бур'яни, точніше — свиріпа, що густою хмарою наступала на деякі ділянки орендованої землі. Перша сутичка сталася між головою кооперативу «Васинський» Олександром Панасовичем Ковтуном і головним агрономом колгоспу Олександром Федоровичем Буряковим, коли останній намагався довести необхідність гермінованого посіву кукурудзи. Тієї, що планувалося виростити без застосування гербіцидів.

— Ви розумієте, що вже через день може бути піз-

Через розгубленість приступили ще однієї, не менш прикрої помилки — викинули на вітер понад півтонни гербіцидів, на яких мали зекономити чималу суму. Бо ж плачено за них інвалютою. «Ефект» такого запізнілого застосування гербіцидів був плачевним. Мали на половині площі виростити екологічно чисте зерно кукурудзи на крупі для каш малцям, а на решті — теж екологічно чисту силосну масу. Тепер же ні путнього силосу, ні навіть «забрудненого» зерна не буде. Доведеться малцям ще рік чекати обіцяної дорослими дітьми з кооперативу «Васинський» смачної каші.

— Не вистачало людей, техніки, усі роботи збіглися в часі, — намагалися виправдатися кооператори.

пшениці, нового врожаю, що, безперечно, негативно позначилося на прибутках колективу.

На жаль, не обійшлося без упущень і в роботі орендарів тракторно-рілничої бригади № 3, де керівником О. А. Пікуший, агрономом Г. Д. Михайлов. Тут припізлилися з формуванням густоти рослин цукрових буряків і подальшим їх обробитком, що не могло не позначитися на видах на врожай. Платажія цукристих цих орендарів має найгірший вигляд по колгоспу.

ОБІЙШЛИСЯ БЕЗ «БУКСИРУ»

Чимало гострих відвертих розмов, взаємних претен-

відкинули показушний парад «степових кораблів», коли всі комбайни зосереджувалися на одному полі, а потім переганялися на інше, часом на чималу відстань. Це ставило в чергу збирання хлібів на кількох уже дозрілих полях, стримувало швидке маневрування живою технікою.

«Колос» Миколи Сайченка з орендного колективу тракторно-рілничої бригади № 1 видав із свого бункера 8925 центнерів ранніх зернових, що є найвищим показником серед комбайнів такої марки по району. Першості серед комбайнерів району, що працюють на «Нивах», добився комуніст Петро Чекан з орендного колективу третьої тракторно-рілничої бригади. Його позазник — 8834 центнери зерна на

ПОВІСТЬ

Коли чоловік і дружина доходять до такої межі — всі засоби годяться, і все, нехай дрібне, що відкладається у свідомості роками спільного життя, спливає на поверхню, як брудна піна на воді під час повені. Ні розум, ні гордість, ні сором уже не грали ніякої ролі. Головне — якомога болючіше дошкулити одне одному, шпигонуть якнайглибше, аж до дещи душі, та щоб янайболючіше, не вибираючи виразів, забувши про все на світі, опріч власних болячок — дійсних чи уявних.

Правда, інтелігентні люди обходяться без цього, але то — інтелігентні...

— Ні, це я дурна, що піддалася на твої дома-

гання. Василь Петрович аж пересминнуло.

— Піддалася на мої домагання? Та ти ж, ідіотка, бігала за мною днями і ночами. Ян та сльота, в очі лізла.

Миттю забулися всі тривоги-хвороби.

— Гамаюн, я була молода й красива. А ти був старий і лисий, як шолудивий пес.

Василь Петрович ковтув слину.

— А... Старий і лисий? Тан, тан, тан... Чому ж ти ухопилася за мене, як чорт за суху грушу? Ти вже пережирала, кохана, тобі вже нікуди було діва-

тися...

Спалах був такий же миттєвий.

— Мабути, що тан, мабути, що тан, Гамаюне...

Вона й справді була хвора, дуже хвора. У неї забракло сил, та головна сила жінки в молодості — краса, а в літні роки — слово. А ним Надія Петрівна вміла користуватися.

І коли Василь Петрович вночі зателефонував Міщенку і запитав: «Де мій син?», вона вночі Гамаюна так, як жалить змія — швидко і невідворотно:

— А ти впевнений, що Вадим — Твій син?

Василь Петрович, здригнувшись, кинув трубку, не дослухавши. Йому забракло повітря, він хапав його широко відкритим ротом, і лише сухе сичання виривалося з горла.

Надія Петрівна дивилася торжествуючою переможною посмішкою на збороного ворога. А потім упала на спину.

— Тут і справді чорт ногу вломить, — зауважив Можний, коли машина почала долати узвіз ярна.

До цього ярна вони їхали звичайною околицною вулицею, обабіч якої доживали останні свої роки хатини того селянсько-міського типу, які ще й досі мали б муляти очі «отцям» міста, аби ті коли-небудь навідувалися сюди хоча б з цікавості.

Шлях перетинав не так щоб глибокий ярон, а нагорі бовваніли ще дві будівлі.

— Ота, — моя, — показав ліворуч Глущенко, — а в тій, знаєш, оте.

Зупинилися, вийшли.

Поросле травом підв'яз, зламаний тин, за хатою — куці дереви, бузини. Сама хата — обшарпана, якесь здичавіла.

Тихо.

Двері прочинилися легко, безшумно. «Змаше-ні», — подумки відзначив Григорій. Який ішов першим.

Зсередили тхнуло тютюновим димом і горілячим перегаром. Але кімната була обжитою: широкі стіл, два ліжка, стільці. Вікна завішені картатими жіночими хустками, одна з яких з'їхала на підлогу. В кімнаті безлад, на столі — пляшки, склянки, рештки закуски. Ззаду, з-під столу, витяглися чоловічі ноги в сандалетах.

Можний зірвав і другу хустку, повиднішало. Обійшли стіл. За ним горілиць лежала людина й по-собачому, але тихенько скавучала. Біля розп'ятої голови — темнечервоні плями.

— Виникай «швидку», — наказав Григорію Підпригора, нахилившись над розпростертим тілом. Підійшов ближче й Можний. Великого пальця на правій не було, та це його не заспокоїло. «Хто ж годі їде в 374-му мосновському?» — подумав.

— Пошукай поняття, — підвісив Підпригора.

Підполковник почав оглядати кімнату, бо була вона лише одна, намагуючись знайти хоч якийсь слід перебування тут Вадима Гамаюна. Поки що чогось певного він не бачив.

— Тодішшу підполковник, — похилив з кухні Григорій.

На підвісоні лежали дві порожні ампули, шприц. Сирізь — недопалки, обтідки.

— Пройдись пони що задвірними, Гришо.

Скочорблене тіло юнака в тенісці з чорним левом на грудях він виявив майже поруч із задньою стіною хати, під призьбою. Подумав, що шукати пульт — даремна трата часу. І не було ніякого сумніву, що на траві лежав саме той, якого вони мало не всім відділом шукали другий день.

Міщенню розшував Гамаюна телефоном у міській лікарні.

Василь Петрович саме зайшов до головного лікаря після того, як у нього з рук забрали в примі-мальному покої неприємному Надію Петрівну — «швидка» примчала негайно після його дзвінка. Він сам заніс дружину в машину і так тримав аж до лікарні.

Потім зайшов до головного лікаря.

— Прошу, Семене Семеновичу, — почав, та його перебив телефонний дзвінок. Головний лікар зняв трубку.

— Так, у мене... Добре... Візьміть трубку. — по-дав її Гамаюну.

«До моргу міліцейська машина, яку прислав Міщенко, везла вже не Гамаюна, а щось схоже на футбольний м'яч, з якого повільно виходило повітря».

Довго, довго дивився Василь Петрович на тана рідне і таке зараз незнайоме обличчя сина. Янісь мерехтливі спогади спливали в голові, вони розті-го, як ото буває в розсу, коли хмари — то білі, то чорні... І забуваються, переплітаються, замирю-ються...

І кожного хоч трохи ясного спогаду...

Після якихось формальностей Гамаюн, навіть не запитавши, коли можна буде забрати тіло си-на, попросив знову відвезти його до лікарні.

— Надії Петрівні вже краще, вона прийшла до свідомості, — сказала йому сестра. — але до неї не можна.

Гамаюн відсунув її плечем. Ніби якусь непотріб-чу річ, і зайшов до палати.

Надія Петрівна з його вигляду зрозуміла все...

КОНФЛІКТ на орендному ґрунті

но! — непокоївся агроном. — Не запізнюйся! Ми — господарі і нам видніше, коли і що робити, — роздратовано відповів керівник орендного колективу. — Часи натиску минули...

Така позиція не дуже схвилювала керівників господарства. Знали ж бо Олександра Панасовича як доброго господаря, що не одну п'ятирічку очолював колгосп. Та й агроном там досвідчений — Людмила Іванівна Бугайова.

— Можливо, це й на краще, — висловили думку. — Нехай господарюють самостійно, виявляють свої здібності, утверджуються в ролі повноцінних господарів землі.

А через якийсь час дійшла чутка, що кооператори загубили всю кукурудзу на площі 348 гектарів. Тривожні вісті надходили і з інших колективів.

Правління колгоспу вирішило вийти в поле, щоб глибше вникнути у стан справ, на місці викрити «болячки» і попередити орендарів про недопустимість порушень договірних зобов'язань щодо використання землі, дотримання технології вирощування сільськогосподарських культур.

Загальний фон господарювання орендарів був досить втішним. Радували око ранні зернові, особливо пшениця, красувалися сонашки, набирали сили цукрові буряки, вкрилися трави. В усьому відчувалася хліборобська турбота про врожай, дбайлива рука господаря. Одним словом, можна б і нарис писати про позитивний досвід орендарів. Можна б, якби не кричущі упущення, що так контрастували з досягненнями.

Як не дивно, найбільше упущень виявилось саме в кооперативі «Васинський».

— Ми на вас надіялися, а ви підвели і себе, і колгосп, — дорікав секретар парткому Микола Петрович Бульдович. — Треба ж так дохазяйнуватися, щоб переверсти усе кукурудзяне поле!

А сталося ось що. Бур'яни не чекали, доки до них дійде черга — росли як на дрижджах, скроплювалися теплим дощем. Кинулися до кукурудзи — її вже не було видно. Там, де ще вчора бовваніли стебельця, сьогодні буяла свиріпа, швидко вкореняючись. Вести механічну боротьбу з нею було вже пізно.

ЧИ ЛЕГКО ДАЄТЬСЯ САМОСТІЙНІСТЬ?

Орендарі тракторно-рілничої бригади № 1, під доглядом яких знаходиться 2558 гектарів орної землі, у тому числі 609 — зрошуваної, господарюють добре. У всьому в них порядок, поля добре доглянуті, урожайні. І, рідко, — забур'янене поле, площі 190 гектарів, яке швидше можна назвати свиріповим, аніж кукурудзяним.

— Як же так, Олексію Григоровичу, — дорікали члени правління колгоспу керівникові орендарів О. Г. Кіндратенку. — Навіщо вам оця «ложка дьогтю в бочці меду»? Чи може теж сил не вистачає, як у кооператорів?

— Сил то вистачило б, в от сміливості забракло, особливо, коли довелося брати всю відповідальність на себе.

— Як то?

— Справа в тому, що попередником цієї кукурудзи була кукурудза. Явно недопрацювали механізатори на обробітку. А коли довелося провадити посіви боронування, ціле дрюччя старого бадилля вигортало борони. «А що як оте дрюччя повигортає і кукурудзу?» — налякалися ми і припинили боронування. Якби це раніше, то наказав би головний агроном продовжувати роботу, то й продовжували б без зайвих роздумів. А тепер, коли самі господарями стали, ми й пораду агронома взяли під сумнів. Каємося, та вже пізно. Бачимо, що там, де пройшли борони, кукурудза взяла силу над бур'янами, пригнітила їх. А там, де вони не торкалися ґрунту, — суцільний ліс свиріпи.

Поплатилися за нехтування порадами керівників і спеціалістів також орендарі тракторно-рілничої бригади № 2, де головою ради трудового колективу А. С. Войцишин. Через неадекватний добір сортів пшениці і недооцінку боротьби з мишовидними гризунами вони недобрали близько двохсот центнерів зерна

зій, зайвих емоцій було в день роботи виїзного засідання правління колгоспу безпосередньо на ділянках орендарів. Але конфлікту не сталося, бо то була серйозна рада господарів землі, в основі якої лежала хліборобська турбота про матір-годувальницю.

— Оренда нікого не лишила байдужим, — говорить голова колгоспу Вячеслав Миколайович Решетняк, бо кожен розуміє, що в ній наш порятунок, перспективи розвитку сільського господарства, повернення землі її споконвічним господарям.

— Виправдало наші надії виїзне засідання правління колгоспу, — додав голова профкому Олександр Сергійович Касьянов. — Воно примножило сили орендарів у боротьбі з тимчасовими невдачами. І прорив стався. Справжню майстерність проявили трудівники полів у гарячу пору жив. Уперше за кілька останніх десятиріч колгосп, що весь перейшов на оренду, відживував швидко, організовано, разом з іншими господарствами району, запобігти численним втратам уже вирощеного врожаю. А траплялося ж, що з кількох колгоспів з'їжджалися комбайнери, щоб узяти «на буксир» наше відстаюче господарство — допомогти зібрати вирощене. Місця не вистачало, щоб виконати той обсяг робіт, який тепер осилили за два тижні!

Справжніми господарями відчули себе орендарі на живому полі. Ніхто не втручався в їхні справи, не давав вказівок як використовувати техніку, людські ресурси, коли розпочинати збирання, яким способом його провадити тощо. Однак, це не означало, що керівники і спеціалісти стояли осторонь. Вони були готові в будь-яку хвилину прийти на допомогу. Особливо пильно стежили за створенням сприятливих умов для роботи, побуту і відпочинку живих. Власне, про відпочинок і слухати ніхто не хотів. Люди не залишали хлібного пану доти, поки не переставало спадати золотим струмком у бункери комбайнів чи кузови автомобілів зерно. Часом о другій-третьій годині ночі поверталися додому, щоб після короткого перепочинку знову поринути в роботу.

Нові умови господарювання на орендних землях

збиранні ранніх колосових. Свої лідери змагання є і в двох інших орендних колективах. Це — Володимир Бульдович і Леонід Русаков, «Ниви» яких видали відповідно 8789 і 8610 центнерів ранніх зернових.

Уже можна підбити попередні підсумки соціалістичного змагання на збиранні ранніх колосових, зокрема, головної культури — озимої пшениці, і серед орендних колективів. По 45,4 центнера зібрано її на гектарі в третій тракторно-рілничій бригаді, по 43,7 — в першій, по 42,1 — в четвертій і по 40,9 — в другій.

Середній урожай пшениці по колгоспу становить 43 центнери з гектара, що майже на центнер більше, порівняно з минулим роком.

Живе, вкорінюється, набирає сили оренда, охоплюючи не лише рослинництво, а й тваринництво колгоспу, що спеціалізується на виробництві яловичини. Становленню її значною мірою сприяє загальноколгоспна затижнева стінна газета «За високий урожай», редагована ветераном колгоспної праці Семеном Васильовичем Ширяєвим і «Комсомольський прожектор» такої ж періодичності — начальник штабу комсомолка Ніна Мазур. Широко висвітлюють вони життя орендарів, їхні болі і радощі, проблеми, що висувает життя.

Як показало виїзне засідання правління колгоспу, однією з таких проблем є виховання нового мислення, нового розуміння вимог часу. Це допоможе не тільки колективу, а й кожному орендареві зокрема стати справжнім господарем землі, сповна віддавати покликанню.

Зробили для себе висновки і керівники та спеціалісти колгоспу. Вони переконалися, яке величезне значення у розвитку орендних відносин має самостійність орендарів, як важко дається вона їм після багатьох років застою, протягом яких селянин з господаря перетворився на дододок до землі, як легко збити керівників на командно-адміністративний стиль, що ображає орендарів, підриває віру в перебудову, можливість бути справжніми господарями землі.

В. ОСТРОВЕРХОВА.
Знам'янський район.

ГРАНІ МОРАЛІ

ПОЕЗІЯ ДЛЯ ВАС

На жаль, далеко не всі ще розуміють, як поетичне слово окрилює людину, як збагачує кожного з нас. Художньо розвинена людина краще розуміє реальні будні, дотримується високих норм моралі й утверджує їх у житті... І ось в республіці проведено огляд-конкурс на кращу пропаганду та розповсюдження видань поезії. Його організаторами виступили Держкомвидав УРСР, Спілка письменників, Укоопспілка та Добровільне товариство любителів книги.

В числі переможців конкурсу виявилися колектив магазину № 3 «Світоч» (м. Олександрія) на чолі із Н. І. Муколювою та Новоархангельська районна організація товариства книголюбів (голова правління — Т. В. Зубченко, відповідальний секретар — П. М. Григораш). Олександрійці серед книжкових магазинів зайняли третє місце у республіці й нагороджені грошовою премією у розмірі 200 карбованців, а новоархангельці — друге місце серед організацій товариства і нагороджені Почесною Грамотою Держкомвидаву, Спілки письменників УРСР, Добровільного товариства книголюбів і Укоопспілки та грошовою премією у розмірі 150 карбованців.

Багатий досвід пропаганди поетичного слова в олександрійців. При магазині працює клуб любителів поезії. Його активісти проводять у трудових колективах свята поезії, читацькі конференції, зустрічі з майстрами красивого письменства. Широкого резонансу здобули заходи по творчості І. Драча, Л. Костенко, О. Стовби. Любителі поезії пропагують твори О. Пушкіна, Т. Шевченка, радянських поетів, своїх земляків. У цій роботі активну участь взяли кіровоградські поети, члени Спілки письменників Валерій Гончаренко і Юрій Камінський, а також члени обласного літературного об'єднання.

На мюнш плідно працюють і новоархангельські книголюби. На полях і фермах, у школах та нультовітніх закладах над Синюхою і Ятранню заучить поетичне слово, що пробуджує любов до рідної землі, служить єднанню народів, боротьбі за мир.

І. ОЛІФІРЕНКО.

САНАТОРНА ЗОНА

Істи хочеться, аж душа болить, і якщо ми не вдома, то куди йдемо! В ідальню, кафе чи ресторан. Скільки повинно дзвеніти в кишені, щоб після того обіду якось до вечора дожити! Карбованець-два при нинішніх цінах як мінімум.

Це лише на один раз, а організм благає проживи принаймні тричі в день.

У дитячому санаторії «Стара Осота» на кожного хворого виділяється карбованець тридцять шість.

же безнадійно. Адже вже прийнято рішення облздоровідділом та облвиконкомом. Але як воно виконується? Я тицала ручкою у визначені ними пункти «поліпшення», «забезпечення», «впровадження» і через раз чула: «Нема», «Не зроблено», «і не починали»... А про виконання такого завдання, як «вдосконалення ідейної підготовки медкадрів» не хотілося й питати. Бо як зможе полегшити навіть ідейно всеозброєний лікар страждання хворого при перебої із загальноозміцнюючими (нескладними за технологією виготовлення, недорогими, не потребуючими рідкісної сировини — словом, простими, мов мило) препаратами? Втім, про забезпечення специфічним лікуванням нам сказали, що

цього потужностей, а якби існуючі й кинути в «Стару Осоту», то більше ніде б нічого не будувалося й не лагодилося. Олександрівка й не лагодилася. Олександрівка й не лагодилася. Олександрівка й не лагодилася. Олександрівка й не лагодилася.

Заклад цей не тільки лікувальний, а й навчальний, адже діти знаходяться тут по кілька місяців, не лежачі, не в тяжкому стані, цілком можуть відвідувати уроки. Вони тут скорочені до 35 хвилин. Завуч Т. Г. Махно провела по класах — все як у звичайних школах. Наочними посібниками і книгами школа забезпечена непогано. Покроєно свіжою фарбою, сяє новеньке вапно. Поточний ремонт проводять самі працівники санаторію — лікарі, медсестри, вчителі. Іх тут, як нам сказали, вистачає, але радити цьому особливо не доводиться. «Повна чаша» з кадрами — за рахунок недоукомплектованості. Недоукомплектованість — за рахунок купи руйн замість ще одного шкільного корпусу. Купа руйн — за рахунок ветхості тієї споруди (інші теж пристосовані). Щоб аварійні стіни розібрати, ледве знайшли кілька чоловік у Кіровоградському молодіжному центрі. Щоб звести нові, немає механізмів, немає будматеріалів. Дереза, зокрема.

А за рахунок цього всього немає 9—10 класів і відповідно хворих 16—17 років санаторій не приймає.

Заклад цей не тільки лікувальний та навчальний, а й, так би мовити, спортивно-розважальний. Добрим словом згадали тут облспорткомітет за виділене обладнання. Є відкритий басейн, куди вода подається зі ставка. Є свої автобуси для екскурсій (їздили з Кіровограда, Черкаси, Кам'янку, Чигирин). Є кінозал.

Ніякі, тобто швидше погані справи тут із очисними спорудами. Каналізація самопальна: стоки йдуть не в колектор, а у вигрібні ями. Громадський туалет посеред ялинок вносить свій акцент у аромати хвойних фітонцидів, корисних при характерних для тутешніх мешканців недугах.

А яка взагалі картина із захворюваннями дихальних шляхів, які причини їх виникнення? Лікар Л. І. Мряченко:

— Туберкульоз нині зустрічається значно рідше, ніж раніше, зате більше стало хронічних бронхітів із астматичним компонентом, пневмоній. Головні причини захворюваності — недоглянутість дітей, особливо в неповних сім'ях, тривале перебування у погано провітрюваних приміщеннях. Доречі, в будинках із бетону дихається важче. Після перебування в лікарні дитині бажано пройти реабілітацію в санаторії, але, як ми вже казали, місць тут мало. Екологічний фактор дуже впливає — дим заводів, гази вихлопні з машин. Буває, що в нас дитина вже через два тижні не відчуває ознак недуги, а приїде додому, якщо це місто — і одразу погіршення.

Для ремонту дитячого санаторію ресурсів немає. А, приміром, для переобладнання молочного магазину по вулиці Леніна та гастроному № 1 в Кіровограді (для ремонту цілком нормальних на вигляд) є і люди, і кошти, і матеріали. Скажіть, будь ласка, навіщо тут фрески і дзеркальна стеля — аби в них множилися зображення товарів для ілюзії достатку?

...При всьому тому піднята посеред післяобіднього сну і відтак «не готова до відповіді» Оксана Таран весело повідомила, що їла сьогодні ракушки, суп гороховий, салат, сік томатний, що годують непогано, що їй тут подобається і що в санаторії краще, ніж у лікарні.

Звісно, звісно. Тут не набиті, як у обласному дитячому стаціонарі, в одну палату дівчата, хлопці і ламки з немозлятами. Тут не лежать, як у першій кіровоградській лікарні, на 12 ліжках 23 чоловіки — на 11 по мамі з дітями, а на 12-му — за температурою 39°. Ледве задрімавши в суцільному галасі, тут же прокидалася від того, що по мені позвали неспідомі малолітні сусіди — ліжка були зсунуті так, що і нитки між ними не потягнеш. Це в інфекційному відділенні, де поруч лежали люди з харчовими отруєннями і з дизентерією, а в кінці коридора була ще й палата «боткінців», яким не вистачило місця в спеціальному корпусі...

Тут, звісно, не так похмуро, далеко не так. Але вибираючи для статті заголовок, я у слово «зона» хотіла вкласти два смисли. Ізоляваність, часткова відокремленість санаторію від навколишнього світу має і позитивні сторони: відносно непоганий мікроклімат (ставок, дереза, тиша, немає індустрії). Немає сторонніх — а раніше були, їх з території відселили. Мабуть, і небажані гості менше непокоять. Та водночас це і зона недостатнього догляду — крім названих, згадала ще одне підтвердження цьому. Коли ми з голозлікарем з'ясували, що з наміченого у рішенні облвиконкому виконано, він на питання, чи встановлено міжміський телефон, відповів ствердно і водночас визирнув у коридор: «Так і думає — не працює».

Районні зв'язківці, можливо, теж чітко закарбували в свідомості, що санаторій обласний. То, може, хто з Кіровограда полагодило танксофон, щоб діти могли хоч кілька разів за кілька місяців поговорити з батьками?

Заодно передаю ще одне побажання мешканців «Старої Осоти»: тут дуже б хотіли бачити Кіровоградський театр ляльок та інших бажаних виступити з концертом. Думаю, що таку допомогу надати санаторію буде найпростіше...

Н. ДАНИЛЕНКО,
спецкор «Молодого комунара».
Олександрівський район.
Фото В. ГРИБА.

Це — на цілий день. А ослаблений туберкульозом, астмою, бронхітом, пневмонією організм потребує підкріплення чотирьох разів на добу. Потрібно щодня 200 грамів м'яса, 500 грамів молока, 50 грамів масла, а ще овочі, фрукти, солодощі...

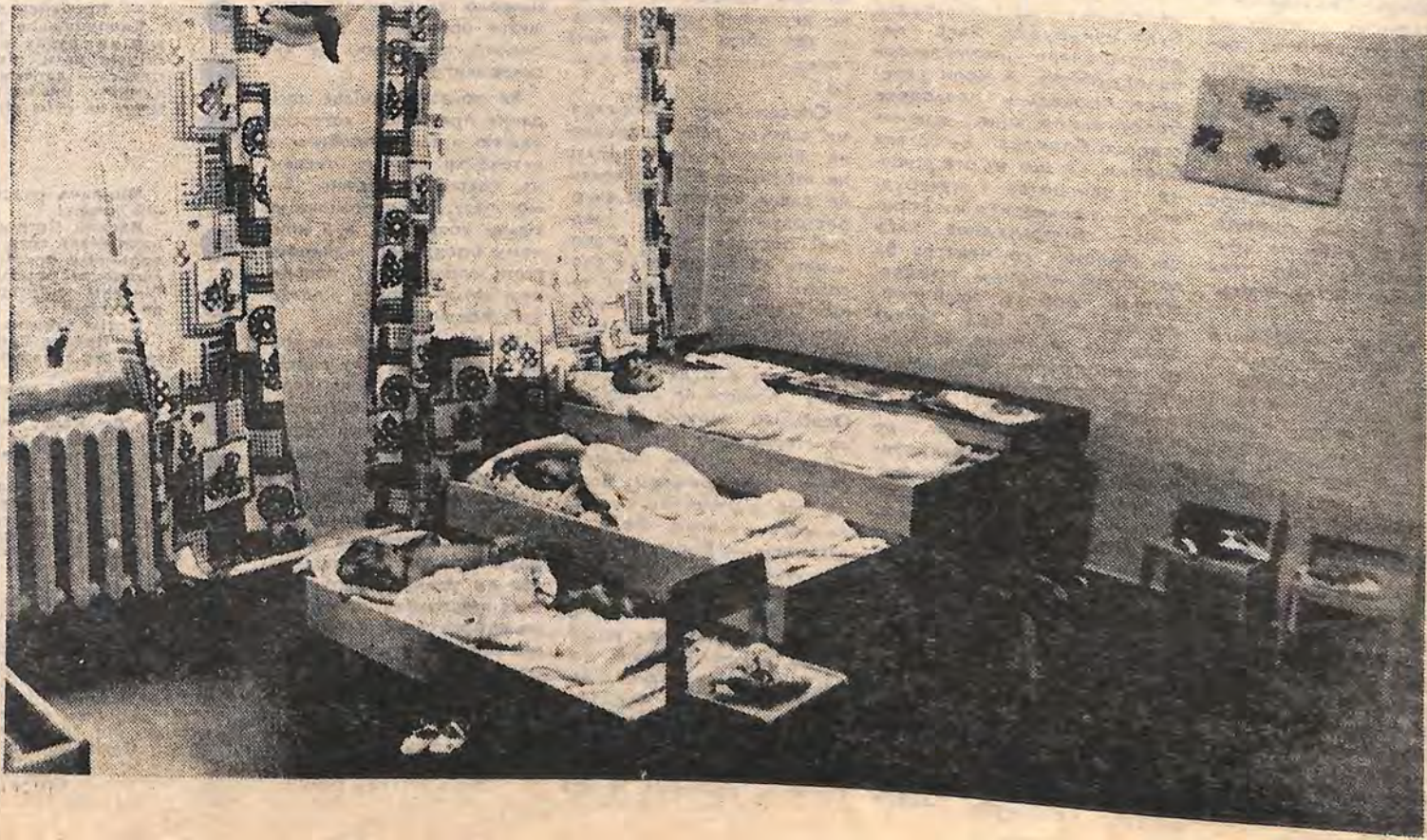
— Раніше, — говорить головний лікар санаторію Є. Ю. Баглюк, — ми на цю суму набирали все, що треба, ще й залишалося. А тепер лише з молоком добре, беремо хороше в колгоспі. Кефір возять аж зі Знаменки, його обмалю. Із овочів — капуста, огірки, а як закупимо помідори, то на м'ясо грошей не зостанеться. Соки — безрезвий, томатний, яблучний (у нього цукор додаємо, бо то скоріше оцет), а виноградний «кусається». На вишню, черешню, полуницю базарні ціни страшні, а в магазинах вони не продаються...

Та з харчуванням у санаторії вважається ще туди-сюди. Медики взяли розказувати нам про інші біди: «Може, хоч ви нам допоможете...» — втім, це прозвучало май-

жити можна. Похвалилися камерою спелеотерапії, яка дає 75—80% поліпшення стану хворого. Похвалилися повною забезпеченістю м'яким інвентарем, заміною меблів у спальнях.

Ми бачили ці з'єднані у формі сходи ліжечка. Зовні оригінально, економить площу. Та чи гігієнічна така територіальна близькість сплячих? Вона, очевидно, вимушена: потрібно 7 квадратних метрів життєвого простору на дитину, а в санаторії є 3,3. Відповідно забезпеченість реабілітаційним лікуванням дітей із захворюваннями дихальних шляхів у області — близько 40%.

У ідальні меблі замінити не змогли — їх нема де купити. Та старі столи ще можуть служити, а стара труба котельні вже не годиться нікуди. Впаде або на дорогу, або на котельню, або комусь на голову. «Якщо до осені не замінимо її, — говорить Євген Юхимович, — доведеться закривати санаторій». Є нова труба — нічим її підняти. Немає крана. Облрембудтрест його не дав, прикріпив санаторій до Олександрівського РБУ-1, а труба лежить. Нікому робити й капремонт у санаторії. У районі теж нема потрібних для

Про

В. Карленко та М. Жикаревичу не сподобалися виступи Ю. Сурміна та

Тепер, коли слід менше мінити, а більше діяти, показали свої здібності бюрократи. Нічого не зробивши, пішли у наступ. Спотиху почали натякати на неблагонадійність тих, хто сказав гірку правду. Хотіли того чи ні шановні науковці, але їхній спільний виступ ми сприйняли як спротив нестерпотиному мисленню. Це, звісно, при всьому тому, що інколи, на нашу думку, почуття міри зраджує і автора статті «Не заради покаяння» П. Мельника — аж до непотрібної аналогії про «уроки теорії про перевагу арійської нації».

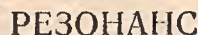
шати незаслужено ярликів, ніж визнати правду про перекручення в національному питанні за часів Сталіна чи Брежнєва.

Не закриваючи очі на втрати. П. Медвник до ре-

Хай дарують шановні науковці, але тут вони і від Леніна відійшли, і від згаданої постанови. Їхня упевненість стала особливо помітна у час, коли і завідуючий ідеологічним відділом ЦК Компартії України Леонід Макарович Кравчук ясно сказав, що нашим керівникам, які не знають мови української, потрібно пройти лікнеп (телепередача «Стосується кожного» ще від 9 листопада минулого року). Люди мислять, шукають шляхів подолання негативного суспільного язича, а тут дехто пропагує тихеньке, виключно «домашнє» зживання окремими ревними любителями рідної мови. Мовляв, ти спілкувався собі зі студентами і синівцями, відносно

У наші дні, коли входить у дію Постанова ЦК КПРС «Про вдосконалення міжнаціональних відносин в СРСР», коли З'їзд народних депутатів СРСР приділив цьому стільки уваги, коли вступила в завершальний етап робота по створенню Закону про мову і стає очевидним, що перебудова від аналізу переходить у фазу синтезу і дії, хочеться наразі дійти до розуміння в згадуваній тут дискусії. За нинішніх умов ми, українці, не спекулюємо на питанні конституційного статусу своєї рідної мови, а заявляємо турботу про повнокровний розвиток мов усіх народів, які усвідомлюють себе як спільнотою із певними національними - самобутніми ознаками. Вони, ці люди, нам не чужі. І через це теж ми рішуче проти всякого ярликування «ізмами».

м. Новомиргород.

Під таким заголовком третього червня ц. р. було надруковано інтер'єс пропозицією, в якій йшлося про кіровоградський універсам «Добруджа». Порушувалося питання: чому універсам, до речі — один з кращих у місті, носить болгарську назву, а болгарських товарів у ньому немає.

«Управління торгівлі
облаштоване повідом-
ляє, що назва універса-
му «Добруджа» продор-
гу Ленінського район-
у міста Кіровограда утво-
рена на честь міста-по-
братима Народної Рес-
публіки Болгарії — Доб-
руджі аналогічно тому-
ж у місті Добруджі є
університет «Кіровоград»
на честь нашого обла-
сного центру.

Що стосується продажу в універсамі «Добродж» товарів виробництва НРБ, то це організувати немає змоги, бо товарообмінні операції з НРБ продовольчої групи товарів торговими організаціями м. Кіровограда не проводяться немає їхнього надходження і централізовано хоча це питання неодноразово порушувалося перед Міністерством торгівлі УРСР».

ВІД АВТОРА ІНТЕРВ'Ю
Ю. ЛЖЕРЕЛЬНОГО

Така відповідь повною мірою не задовольняє нім уважного читача, ні тим більше, покупця. Проте централізоване надходження розумімо — неможливо, очевидно, не будучи кроку назустріч відвідувачам «Добруджі» з боку Міністерства горівництва УРСР.

Не задовольняють у ці відповіді слова про те, що організувати товарообмін немає змоги. Можливо, таки варто докласти зусиль, щоб товарообмін був! Покупці були б, напевне, вдячні. Як би це питання вирішилися.

7

«МОЛОДЫЙ

M. D.

м. Кировоград.

курсники однієї з груп
о відділення.

Думаємо, багатьох читачів вра-
зив лист двадцятирічної дівчини
з Олександрії, опублікований під
такою назвою у нашій газеті за
40 червня ц. р. Редакція попро-
сила Олександрійський міськви-
конком та обласний комітет тоза-
риства Червоного Хреста розібра-
тися у фактах, про які писала Ри-
на і по можливості допомогти їй.
Ось що відповіла нам заступник
голови обкому товариства Черво-
ного хреста Л. О. КРОВА: **А**

Після опублікування критичного матеріалу «Позаплановий екзамєн» [«МК» № 27 за 1 липня ц. р.] редакція одержала відповідь від директора цього навчального закладу В. Г. ЖАБОТЕНКА. Він повідомляє, що «ще до опублікування кореспонденції, відразу ж за результатами перевірки був виданий наказ, в якому класному керівникові О. М. Сімочкіну за ігноруванням вимог інструкції про по-

Цим же наказом до відома студентів, викладачів, класних керівників та інших службових осіб доведений порядок призначення і

Опублікована кореспонденція обговорена на оперативній нараді викладацького складу. Критика визнана правильною і тому вирішено обговорити виступ газети та інструкцію про порядок призначення і виплати стипендій у всіх навчальних групах у вересні, тому, що в липні-серпні вони знаходяться на канікулах і технологічній практиці».

забезпечений сім'ї, її заробітна плата — 86 карбованців (працює мийницею посуду в ідальні електромеханічного заводу). За словами батьків і співробітників, по характеру сварлива і груба, як в сім'ї, так і на роботі. Характерологічні зміни є наслідком протікання її хвороби.

Необхідне лікування одержує регулярно. Надання матеріальної допомоги і сприяння у працевлаштуванні нині не потребує».

«Гектар —
за орден
чи орден —
за гектар?»

Так називалася стаття, опублікована в нашій газеті 3 червня минулого року. У ній йшлося про проблеми так званих перспективних сіл. Їх, напівпокинутих і напівзабутих, немало на території області і, зокрема, в Устимівському районі. Одне з таких сіл — Селизнове, де й побував наш кореспондент, розповідає про гострі соціальні проблеми.

До редакції надійшла відповідь за підписом виконуючого обов'язки голови Устинівського РАПО Л. М. ШЕЛУДЬКА. Він повідомляє, що публікацію обговорено на засіданні виконкому районної Ради народних депутатів за участю керівників колгоспу імені Карла Маркса і депутата Седнівської сільради, на території якої знаходиться Селіванове. Критику визнано справедливою.

Нині в селі розпочато ремонт клубу, незабаром буде відремонтовано 800 метрів дороги з твердим покриттям. Складено графіки заїзду автолавки, заїзників, телемаїстрів. Відбулася сходка, на якій селянівцям було повідомлено, що колгосп робитиме доплату тим пенсіонерам, котрі отримують менше 70 карбованців на місяць.

У замітці під такою назвою (газета за 6 липня ч. р.) йшлося про погіршення обслуговування пасажирів у насі попереднього продажу автобусних квитків у Кіровограді по вулиці Володарського. На публікацію відгукнувся директор обласного об'єднання автобусних станцій 13599 В. В. Богданов.

«До 1987 року попередній продаж квитків на автобуси в Кіровограді проводився

«ЧИЯ РУКА

Матеріал, опублікований під такою назвою 20 травня ц. р., викликав широкий резонанс не тільки серед читачів, як серед співробітників дитячого садка № 70 (НАЛЕЖИТЬ ЗАВОДУ «ГІДРОСИЛА»), про який у ньому йшла мова. Вони закидали редакцію повторними скаргами, уже на тих, хто скаржився спочатку. З подальших подій стало зрозуміло, що в садочку відбувся своєсвідний розподіл працівників на два табори, один з яких, значно чисельніший, горою стояв за «несправедливо ображену» завідувачу Л. Г. Караманову, інший вперто не знімав своїх звинувачень проти неї. Ще до закінчення призначеного Любові Григорівні заводським керівництвом випробувального строку, із дитсадка стали потроху йти люди, в основному ті, хто посмів критикувати завідувачу. Таким чином, конфлікт потроху згасав, однак крапки над «і» ще не було поставлено.

І ось нарешті редакція одержала офіційну відповідь від директора заводу «Гідросила» Г. В. Бугресова і голови профкому Л. С. Возника, в якій повідомляється, що «комісією із представників адміністрації, профкому та партійної організації були перевірені колективні скарги працівників д/с № 70 на завідувача Л. Г. Караманову, де йшлося про те, що вона не завжди рахується з думкою колекти-

ства Червоного Хреста. Своє звертання до редакції дівчина пояснює тим, що вона хотіла знайти хоча б одну людину, котра зрозуміла б її і захистила.

Ірина Я. мешкає в матеріально

«Вже нема, вже нема...»

«ЧИЯ РУКА ВЛАДИКА?»

у, що спричинило створення ненормального морально-психологічного клімату в ньому. Після перевірки зроблено висновок, що частина фактів, вказаних у скаргах, а потім у публікаціях «Молодого комунара», мали місце, за що наказом-постановою № 397-п від 17 квітня ц. р. Л. Г. Карамановій була оголошена догана і встановлений строк, протягом якого повинна мала бути нормалізована обстановка в колективі.

7 липня у дитячому садку з участю представника обласного управління народної освіти М. Г. Балашової відбулися збори працівників, котрі прийняли такі рішення:

- критику в газеті «Молодий комунар» вважати частково правильною, багато фактів викладені тенденційно;
- згідно виступів членів колективу об'єднання в дитячому садочку вважати нормалізованою;

- прийняти рекомендацію обласного управління народної освіти про організацію виборів ради трудового колективу для колегіального вирішення виникаючих у роботі дитсадка питань, прийом на роботу вихователів проводити за узгодженням з районним відділом народної освіти;
- враховуючи думку колективу, залишити на посаді завідувачої д/с № 70 П. Г. (Іараманову).

«Ми — не
маленькі»

«Дорога редакціє «Молодий комунар»! Пишу вам вперше. Я навчаюсь у 8 класі. Мені 15 років. Ще 21 січня цього року прочитав статтю «Чи такий вже солодкий заборонений плід?». Матеріали статті швидковали мене і примусили задуматись. На мою думку, частіше вживаються заходи з питань, висвітлених у статті, вже після злочину. Я хотів би знати, що робиться для того, аби попередити такі вчинки; як стоїть питання статевого виховання в школі. Я, наприклад, навчаюсь в двох школах але щодо цих питань там навіть не було і мови! Дорослі вважають, що ми ще маленькі і нічого не розуміємо. Даремно! Я перекоаний, що підлітки мого віку грають «в ромашку» і не знають, до чого такі ігри можуть призвести.

І я, і мої однокласники просимо, щоб у Вашій газеті було більше публікацій на тему статевих виховання.

м. Кіровоград.

ДО 17
І СТАРШІ

Спецвипуск
для молодих
педагогів

«НАШІ УРОКИ ЩЕ НЕЦІКАВІ»

У номері за 10 червня я прочитала матеріал «До майбутніх Сухомлинських» і хочу поділитися своїми роздумами.

Звичайно, створення в Кіровограді клубу молодих вчителів необхідне. Але я вважаю, що мета його має бути трохи іншою. Про педагогів-новаторів, відомих всій країні, ми знаємо дуже мало. З літератури можна лише дізнатися про методи, а виникнути в суть, пізнати їх глибше ми не маємо можливості. Вивчати досвід роботи всіх педагогів-новаторів теж немає смислу. Отже, у клубі треба організувати секції за інтересами. Нехай кожна секція вибирає собі того новатора, який їй найбільш цікавий і вивчає його досвід. Мрія кожного прогресивного вчителя не тільки поговорити з відомим педагогом, але й побувати у нього хоча б на кількох уроках. Не секрет, що зробити це досить важко. Ось і нехай клуб за допомогою освітніх, комсомольських органів займається вирішенням цих питань.

Стосовно відвідування уроків колегами, я вважаю, що це можна робити тільки за бажанням самих учителів. Робота педагога дуже об'ємна, а підготувати і провести урок молодому спеціалісту не так легко. В середині навчального року проходять семінари для вчителів, де кожен має провести відкритий урок. На жаль, ці уроки часто бувають показними, відповіді учні готують заздалегідь, тому вони нецікаві. Звичайно, так роблять не всі вчителі. І все ж, від консервативного стереотипу нам буде важко позбавитись ще довгий час. Тому я вважаю, що з відвідуванням уроків слід зачекати, на решті, такий обов'язок може відштовхнути вчителів від клубу. Не думайте, що я висловила мрію педагога-ледача, просто мені здається, що перед тим, як щось показувати іншим, треба самому багато знати.

В. ДОБРОВОЛЯНСЬКА.
м. Кіровоград.

8

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

12 серпня 1989 року

Ох,
це

До редакції надійшов лист. Дякує і цікавий. Про педагогіку, різні підходи до дітей. Виявляється, на уроці говорять в основному вчителі, а кожна дитина має на це лише 2 хвилини. Лист здався цікавим. Тож пропонуємо читачам спеціальну для молодих педагогів інтерв'ю з автором — аспірантом відділення прикладної соціології Інституту філософії АН УРСР, організатором позакласної роботи Союзу вчителів Кіровоградського району Віктором ГРОМОВИМ.

— Підходить час, коли випускники вузів знайомляться із своїми (вже своїми, на майбутнє) школами. Вікторе, ви вже працюєте кілька років. Що б ви могли сказати про становлення молодого вчителя, яким був ваш досвід?

— Мій досвід був, мабуть, такий, як і в багатьох. Ясно, що часто, на жаль, дуже часто молодий учитель, потрапляючи в педагогічний колектив, не знаходить належної підтримки. Вірніше, все буде у вас нормально, коли ви будете тихенько виконувати програму, не захочете ніяких нововведень, і матимете ледве не на все на світі думку, схожу на директорську.

Коли ж ви захочете мати в роботі щось своє, не схоже на усталені методи старших, то у вас буде велика можливість мати неприємності. Свого часу так було і в мене. Визначили, були, що я не справляюся з програмою, не вичитав усіх годин.

Московський міський відділ народної освіти, враховуючи побажання батьків, визначив школи, де діти практично всіх класів з 1-го вересня зможуть факультативно вивчати мову, історію і культуру українського, татарського, єврейського, вірменського, естонського, литовського і білоруського народів.

Я усіх вчителів уважно розділяю на групи: новатори, вони підтримують все нове, не замикаються в якихось канонах, догмах; байдужі; консерватори. Так вже склалося у нашому суспільстві, що останні часто займають адміністративні пости. Ну, й ясно, що найрішучіший і найсильніший опір саме з їхнього боку. Не скрізь і не завжди буває саме так, але все ж досить часто.

— І що ж, у вчорашнього випускника вузу вихід один — зломатися, стати таким, «як усі»?

— Ні, чому ж. Боротися. Доводити свою правоту, якщо впевнений у ній. Інша справа, що педагогічні вузи настроєні поки що випускати не борців, а конформістів. Не кожен здатен на рішучу боротьбу.

— До речі, про позицію. Недавно один знайомий учитель розповідав мені таке: зібрався вчителі української мови і літератури на якусь нараду, в цей саме час створювалось у нас в

і важке «добре й вічне»

області Товариство рідної мови ім. Т. Г. Шевченка. Пустили по рядах листок, записуйтеся, мовляв, хто бажає. Статут вже був опублікований, всім відомий. Листок той як пішов з одним привієм, так і повернувся. Ось така позиція.

— Так, страх, інертність ще живі. Буває, навіть процвітають. І той плюралізм, який ми вже нібито вважаємо нормою життя, далеко не завжди є справді нормою. Думка зверху (зверху — наступний поверх влади) «обсуждению не подлежит». Вірніше, може обговорювати, але майте на увазі... І попри те, що педагоги повинні виховувати молодь, в першу чергу власним прикладом, вони на ділі не завжди залишаються на рівні. Проявляють уже свою владу — їх обурює думка учнів про них. Ми в школі проводили анкети серед школярів. То й не всі вчителі одразу правильно зрозуміли. Що вже говорити про серйозніші ситуації.

— Ви згадали про шкільну програму.

— Так, вона нам не скільки поміч у роботі, скільки вузничка для стримування творчості. Хоча б можна було маніпулювати всередині програми, я вже не кажу за якийсь вихід за її рамки. Наприклад, я викладаю історію. Тож, всі учні мають слухати загальний курс. Є ж такі, що більше цікавляться історією, скажімо, мистецтва чи техніки.

Чому б не дати їм таку можливість? Ніякої у нас

диференціації — все під одну дудку. Хіба ж ті діти, що вивчатимуть історію мистецтва, не знатимуть і загальної історії? Вони зацікавляться і всі ті факти, що ми втовкмачуємо в дитячі голови, знатимуть, і, головне, аналізуватимуть, краще, ніж сьогоднішній середній учень. А як могла б зрости ефективність навчання!

І ще дуже важливий момент. В молодших класах батьки повинні вибирати вчителів для своїх дітей, в старших — самі учні. Це примушуватиме відповідальніше ставитись до своїх обов'язків, і буде хоч якось стимулом для творчості. Не секрет, є в нас вчителі, яких поважають, люблять цілими поколіннями, учні не забувають їх, вже самі ставши сивими, а є й такі, що діти рахують хвилини до кінця уроку, чи дні до кінця навчання, тільки б швидше їх позбутися. І для одних і для інших оплата однакова. Ще й той, хто творчість ставить на перший план, буває й втрачає. Стимулу, навіть сміхотворного — ніякого.

— По-моєму, тут якесь зачароване коло — творчість в педагогіці передбачає невимушене й необмежене спілкування з учнем, а програма має на увазі, в першу чергу, вичитати потрібні години...

— Потратити урок на одного учня. Таку розкіш можемо собі дозволити? Вкрай рідко. Говорити з ним, дискутувати, чути і знати його

думку, а не переказ вичитаних у підручнику фактів. Адже, якщо брати за найвищими мірками, школа повинна навчити думати. Наче це так просто — всі ми про щось думаємо. Та в тому-то й справа — про що і як.

— Школа, мабуть, повинна вчити не тільки думати, а й вміти.

— Звичайно. А що вміє наш десятикласник? Він дуже багато знає. Про молекули, про космос, про моря й океани. Але він майже нічого не вміє. Ось, наприклад, історія. Вчимо в молодших класах стародавню історію. Діти повинні вивчити масу різних дат, подій, явищ. А чому б не навчити їх розпізнавати грецьку писемність, визначати до якої епохи належить той чи інший твір мистецтва. Інтерес до навчання незмірно б зріс.

— Замість цього ми вимрюємо хронометром швидкість читання дітяків.

— Так, це страшне явище. Бідна дитина боїться відстати від ровесників, поспішає, помиляється. Я спостерігав у дітей навіть стреси від цього «педагогічного прийому». Ним можна надовго, а то й на все життя відбити охоту до читання, до слова взагалі.

— Що б ви побажали тим, хто завтра вперше приїде в шкільний клас як учень?

— Бути справедливим до учнів, багато знати, бути людяним і сміливо відстоювати свої погляди.

Розмову вела С. ОРЕЛ.

В МОСКВІ—УКРАЇНСЬКА МОВА

Факультативи української мови почнуть працювати в школах № 802 і 58 Кунцовського району, № 1103 Бауманського району, № 639 Жовтневого, № 561 Київського району, № 108 Че-

ремушкінського. Крім того, працює недільна українська школа при Республіканській дитячій бібліотеці Жовтневого району і відкриті гуртки української мови в Бу-

динку піонерів і школярів Київського району.

О. ЗЛОТІН,
випускник університету
робкорів.
м. Москва.

ЧЕРЕЗ ТРИДЦЯТЬ ЛІТ...

У педагогічному інституті імені О. С. Пушкіна відбулась традиційна зустріч колишніх випускників фізико-математичного факультету. Тридцять років тому вони розсталися зі своєю alma mater. І от — знову разом.

Не забулися комсомольські збори, на яких Галля Холяченко (зараз викладач Тернопільського педінституту) кинула клич: «Хто, як не ми, збере хліб на просторах цілини?». І була робота на цілині. Не забулися й наші бурхливі дискусії, не забулися й вечори, коли слухали пісні у виконанні

Миколи Родзіна (тепер вокаліст Ялтинської філармонії) та Нелі Зелінської (тепер зав. кафедрою математики Одеського військового училища).

Відмінниця навчання, енергійна, життєрадісна Рая Ільченко стала відмінником народної освіти республіки, сприяє розвитку культури у рідному селі Червона Поляна, Добровеличківського району. Так само в сільських школах працюють відмінники освіти Марія Гайдар (с. Користівка, Олександрійського району), Ольга Лисенко (директор Шумівської

школи на Хмельниччині), Лариса Іщенко (с. Нерубайка Новоархангельського району) та інші.

Поповнили ряди вчених наші колишні студенти Сергій Мельничук (проректор Кіровоградського педінституту), Валентин Губрій (доцент Красноярського інституту гідротехніки).

Цікаво було відповісти на запитання анкети «всерйоз і жартома». Ні в кого не було повторного шлюбу. Майже у всіх є квартира зі всіма зручностями або ж приватний будинок із садком, квітником і підсобним господарством.

Лише в Користівці учителька з дітьми живе в старій хаті.

Усі виявили влєвненість, що екзамєн зі спеціального предмету й сьогодні склали б на «5», а з нефахового — на «4», зважаючи на сучасні критерії оцінок у школі.

За прожиті роки всі поставили собі позитивну оцінку. Усі володіють і користуються рідною українською мовою, навчили її й своїх дітей.

Т. МІЛЛЕР,
колишній куратор групи «А».

НАДІЮ НЕ ВТРАТИЛИ

РЕЗОНАНС

Шановні читачі!

У минулому спецвипуску для молодих педагогів сторінки «До 17 і старші» (№ 24 «МК» за 10 червня) йшлося про клуб молодих педагогів, який створюється при обкомі комсомолу. Вірніше, говоримо про його створення вже давно, але на ділі він поки що не діє. І все ж, надія ще не втрачена. У відділ освіти молоді зверталось кілька молодих вчителів, надійшов відгук і в редакцію. Сьогодні ми вміщуємо лист з цього приводу вчительки В. В. Добровольської.

Чекаємо ваших листів і дій!

Білоруська РСР. Серед усіх академіків РСР за віком Академія наук Білоруської Республіки наймолодша. На знімку: співробітниця Інституту математики кандидат фізико-математичних наук Володимир ЧОРНОУСОВ (справа) та Олександр ПРЕМЕТ на занятках з мінералогії в школярів. Фото В. ВІТЧЕНКА. Фотохроніка ТАСС.

РОЗМОВА ІЗ ВНУКАМИ

Після закінчення Гатчинської авіашколи молодому бійцеві була присвоєна спеціальність авіа-механіка. Ще в далекому 1930 році вступив до лав армійського комсомолу. Чимало віддав військової служби на Далекому Сході. Озеро Хасан. 1938-й рік. Успішно закінчив курси молодших командирів...

Пам'ятає один бій... Дружно піднявся в атаку правофланговий взвод лейтенанта Васіна. Розірвалися міни, застрекотав ворожий кулемет. Немов підкошені, впали кілька бійців і командир роти. Бійці зупинились в нерішучості. І в цю хвилину прозвучав голос лейтенанта Васіна, який очолював передовий взвод: «Не пропустимо ворога! Рота, слухай мою команду!».

— Ура-а! — прокотилося над головами. Бійці авірувалися в першу траншею. Ідкий дим застилав очі. Безстрашно біглися бійці роти. Васін в бою не помітив, як спорожнів диск автомата, не залишилось жодної кулі і в пістолеті. Продовжував бій ракетницею.

На допомогу підійшли його бійці. Відстрілюючись, японці вивозили з траншей, окопів і відходи-

ли за сопки над пагорбом.

Увечері противник пішов у контратаку. Але безуспішно. Рота Васіна міцно утримувала здобутий рубіж. Вдосвіта бійці роти вибили ворога із зайнятих позицій.

— Сміливого куля боїться! — кричав Васін, ведучи за собою в атаку. Рота закріпилась за вершиною невеликої сопки і відбивала натиск ворога, який намагався будь-що захопити втрачений плацдарм. Сім контратак відбили бійці під командуванням Васіна. Плацдарм було втримано.

За цей бій А. Н. Васін був удостоєний ордена Леніна. Йому було підвищено військове звання — став старшим лейтенантом.

За вміле командування ротою Васін отримав і другу нагороду — орден Бойового Червоного Прапора, був знову підвищений у званні.

І ось довгожданне: Японські інтервенти розгромлені!

Ці слова передавались із уст в уста з особливим піднесенням. В урочистій обстановці високі урядові нагороди бійцям вручав командуючий Червонопрапорним Далекохідним військовим округом

Маршал Радянського Союзу Василь Костянтинович Блюхер. Портрет маршала Блюхера і зараз на почесному місці в квартирі колишнього воїна.

Пізніше, з 1942 року Андрій Наумович охороняв Заполяр'я від німецько-фашистських загарбників, служив на півночі Мурманської області. В тому ж 1942 році вступив до партії.

Після 28-річної військової служби майор Васін демобілізувався. Понад 27 років беззмінно працював машиністом компресорного пристрою в цеху № 22 Кіровоградського заводу радіовиробів.

Андрію Наумовичу — 80 років. Про таких ветеранів занадто просто говорити, що вони завжди в строю. З роками він не втратив почуття патріотизму і благородства душі. Суворе, уважне обличчя, покрите сивим інеем часу волосся, кроте надбрів'я з різкою вертикальною складкою посередині враз, проте, розпороджується, як тільки на коліна всідається онук, щоб торкнутись дідових медалей.

Р. ДАЙДАКУЛОВ,
член обласного літературного об'єднання.

ВІТЧИЗНА

ДО УВАГИ КНИГОЛЮБІВ ТА ЖИТЕЛІВ ОБЛАСТІ

З 1 серпня по 1 жовтня ц. р. магазин «Передплатні видання» проводить передплату на двотомне видання творів Сергія Єсеніна. У нове видання увійдуть найпопулярніші твори, статті, листи поета.

Орієнтовна вартість двох томів — 3 крб. 60 коп. При оформленні передплати вноситься задаток 1 крб., який враховується при одержанні другого тому.

Бажаючих придбати двотомник Сергія Єсеніна просимо звертатись до книжкового магазину за адресою: м. Кіровоград, вул. Луначарського, 36.

ЗА БАТЬКОМ — СИН

У 1965 році повернувся додому, до Кіровограда, після служби на Червонопрапорному Тихоокеанському флоті комсомолець Віктор Шеремет. Повернувся додому з чистою совістю — виконав свій обов'язок, оберігаючи далекосхідні рубежі нашої Батьківщини, повернувся відмінником Військово-Морського Флоту, класним спеціалістом, спортсменом-розрядником.

Особливих сумнівів у виборі майбутньої професії не було — вирішив піти на факультет фізичного виховання і спорту Кіровоградського педагогічного інституту.

Сказано — зроблено. Успішно склав колишній моряк екзамен і став навчатися. Тут, в інституті, знайшов і своє щастя — з Ларисою зіграли веселе студентське весілля. А коли підійшов до кінця час навчання, запропонували Шеремету, який став до того часу членом КПРС, піти за партійною путівкою на службу в органи МВС до нас, на Північ. «А що, спробуємо», — вирішило після недовгої наради молоде подружжя, в яких вже з'явився первісток Андрійко.

Так приїхала в наші північні краї сім'я молодих спеціалістів з Кіровограда. Зараз майор Віктор Іванович Шеремет — начальник передового підрозділу, один з шанованих людей в установі МВС, Лариса Павлівна завідує лабораторією. Виросли діти — син і дочка Наталя.

1988 року після закінчення десятирічки вступив Андрій Шеремет в Тихоокеанське вище військово-морське училище імені

адмірала Макарова. Багато хто в школі досі, між іншим, не розуміє, чому вибрав Андрій саме професію морського офіцера. І лише близькі друзі сім'ї знають, як заслуговувався він в дитинстві розповідями батька про службу на Червонопрапорному Тихоокеанському...

Побував недавно курсант на перших курсантських канікулах. Раділи батьки, раділа сестричка...

помужків, подорослішав їхній Андрій.

А сам він не забув завітати у свою школу і виступити перед старшокласниками, яким цього року вибрати свій життєвий шлях.

М. ЛАРИЧЕВ,
майор.

Комі АРСР.

На знімку: курсант Андрій ШЕРЕМЕТ та майор В. І. ШЕРЕМЕТ.

«Служіть, земляки, на совість!..»

Завмер на бруківці солдатський стрій. На правому фланзі біля Божового Прапора стоять мої земляки — рядові Олександр Волошин, Юрій Непокритий, Ровесники однодумці, онуки фронтови-

Не так давно Олександр і Юрій ще були в рідному Кіровограді, працювали у своїх колективах. Волошин трудився столяром в «Сільбудіндустрії», Непокритий — водієм на автобазі № 11. Про себе, кажуть, залишили добру згадку. А сьогодні позаду — клятва на вірність Батьківщині.

...Після короткого відпочинку новобранці приступили до виконання поставленої задачі. Настали відповідальні хвилини. Замис-

лився командир відділення молодший сержант С. Середа. Хто першим вийде на вогневий рубіж? Солдати хвилюються, тим більше, що такий екзамен вони тримають вперше.

— Як хто?.. Звичайно, рядові Непокритий, Волошин. Сміливі, вольові солдати з бійцівським характером, — вніс пропозицію секретар комсомольської організації підрозділу рядовий О. Сейтканов. — Не підведуть.

Вибір випав на кіровоградців. І ось вони на вогневому рубіжі. Мішені, як завжди, з'явилися несподівано. Рядовий Олександр Волошин провів прицільну планку, перевів подих. Приклад авто-

мата притиснув до плеча. Від напруги цілі то відходила в глибину поля, то наближалася. Та ось вона завмерла. Пора. І Волошин натиснув на гашетку. Затріщали короткі автоматні черги. Проспівали свою пісню кулі, наскрізь прошиваючи фанерні листи.

— Стріляє по-снайперськи, — почувся голоси. — Влучив прямо в десятку.

А останню краплю в двобій з мішенями вніс рядовий Юрій Непокритий. Хлопці вийшли переможцями.

Того ж дня командир підрозділу О. Цвиненко оголосив кіровоградцям подяку...

Не забудеться прийняття прися-

ги. Воно проходило в присутності батьків молодих воїнів, ветеранів партії, Великої Вітчизняної війни. Коли назвали прізвище О. Волошина, Галина Іванівна Волошина не в силах була стримати сліз.

— Служи, синку, на совість, — сказала тоді Галина Іванівна.

Приємно було і батькам рядового Ю. Непокритого. Командири назвали його чесним, принциповим.

Служба солдатська іде. Віряться, що кіровоградці Ю. Непокритий та О. Волошин стануть умілими воїнами.

Д. ІЛЬЕНКО,
капітан, член Спілки журналістів СРСР.

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

12 серпня 1989 року

Приїжді на Барселону

ДІАЛОГ
ІЗ ЗАЦІКАВЛЕНОЮ
ОСОБОЮ

СПОРТ

Сьогодні —
День
фізкультурника

Фотографує
Василь
ГРИБ

Розвиток фізкультури та спорту в країні завжди був свідченням його важливих соціальних функцій. Спорт — засіб оздоровлення, починаючи з найперших років життя. Спорт — потужний важіль виховання. Спорт — демонстрація необмежених можливостей людини і водночас наочна агітація та перетворення його на справді всенародну справу. То ж — зі святом вас, фізкультурники!

10

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

12 серпня 1989 року

Гостя спортивної сторінки, присвяченої Всесоюзному Дню фізкультурника, ми обрали не випадково. Аркадій Сергійович Подольський — заступник голови Кіровоградського облспорткомітету — пройшов у фізкультурі та спорті шлях професіонала. Працював на заводі «Червона зірка» слюсарем, навчався у вечірній школі, захоплювався ручним м'ячем. Потім — навчання в педінституті, робота з жіночою гандбольною командою й перший успіх на Перших молодіжних іграх, коли мало кому відомий «гандбольний» Кіровоград увійшов до першої п'ятірки республіки. А ще Подольський працював якийсь час вихователем у гуртожитку. З 1975 року він — голова Кіровоградського міського спорткомітету, а з квітня минулого — один з керівників обласного спорту. Отже, людина у спорті не випадкова.

— Аркадію Сергійовичу, квітень вісімдесят п'ятого вніс важливі корективи у суспільне життя нашої країни. Ми чимало говорили про перебудову економіки, внутрішньої політики, де переміни або спроби перемін очевидні. А як це стосується фізичної культури, ставлення до неї, перебудова

масового спорту та спорту високих досягнень?

— На мою думку, перебудова у фізкультурі та спорті залежить від самих фізкультурних працівників. І я бачу її в тому, щоб організаційно-масова робота на фоні навчально-спортивної вийшла на перший план. Робота по оздоровленню населення повинна бути важливішою, ніж фактичне проведення будь-яких спортивних заходів. Іншим важливим аспектом є зацікавленість у допомозі спорткомітетам з боку комсомолу та профспілок.

Резерви для того, щоб наздогнати втрачене є на кожному підприємстві, хоча не всі вони мають спортивні бази. Однак при кожному є підшефні школи, які обладнані спортмайданчиками, спортзалами. Хіба це не резерв?

— Значить перебудова у фізичному спорті залежить від лідерів масового спорту?

— Не тільки. Десять працівників готують великі змагання, на які витрачається чимало часу. Але коли змагання ці закінчуються, то виявляється, що вони мали чисто пропагандистський ефект. Та ефектів досить — для цього є телебачення, радіо, преса. Ось і ви-

являється, що ці десять спортивних функціонерів більш важливу роботу провели б у фізкультурних колективах, які є найпершою ланкою фізкультурного руху.

— Який же вихід з цього?

— Вихід один — скоротити до мінімуму обласні змагання. Не дублювати обладнання роботи спорткомітетів. Адже слід зрозуміти, що фізкультурники — це не ті, перед ким стоїть завдання вигравати медалі! Нам необхідно не навчати, а виховувати фізкультурників.

— Та погодьтеся, що люди не дуже зацікавлені у відвідуванні спортзалів...

— Так, ми ще не навчилися бути хазяїнами своїх коштів. Які чималі гроші витрачаються на оформлення кафе, ресторанів, барів! Люди з задоволенням ідуть туди. А чому б не вкласти кошти в естетичне оформлення спортзалу чи майданчика?

— Ми перейшли до розмови про спортивну базу. Що нового буде побудовано в Кіровограді?

— Тільки в цій п'ятирічці повинні з'явитися шість фізкультурно-спортивних комплексів. Будівництво деяких вже почалося.

— Не думаєте ви, що після створення ВДФСТ профспілок, до складу яких увійшло чимало інших спортивних товариств, нове товариство ще не працює з повною віддачею?

— Якщо ви маєте на увазі рівняння з динамівцями, які виховують майстрів спорту міжнародного класу, то тут необхідне роз'яснення. Динамівці Мандриків та Пальчиков — вихованці профспілкової школи (перший починав у «Колосі», другий — в «Буревіснику»). Але через певні обставини (в першу чергу служб в армії) вони представляють нині «Динамо», яке вміє працювати на високі результати. Що стосується профспілок, то тільки в цьому році Кіровоградщина посіла перше місце у третій групі на Молодіжних іграх України. Успіх, про який ще колись можна було тільки мріяти. І значний вклад в цей успіх — профспілкових спортсменів.

— Плани кіровоградського спорту?

— У 1992 році — Олімпіада в Барселоні. І цим сказано все!

Розмову вів С. БОНДАР

3 14 по 20 серпня

понеділок

14 СЕРПНЯ

▲ ЦТ (І програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.30 — Футбольний огляд. 9.00 — «Спрут-2». Художній телефільм. 1 і 2 серії. 11.10 — Концерт народного колективу «Русские узоры». 11.45 — У світі тварин. 15.35 — «Всі ми трохи коні». Художній фільм. Вперше. 16.50 — Прем'єра документального фільму «У вільній бесіді про століття двадцяте». 17.30 — Відкритий рояль. 18.00 — Автопортрет. Ми і економіка. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.00 — Важкі дні Донбасу. 19.30 — Народні мелодії. 19.45 — Поему О. Пушкіна «Полтава» читася С. Шакурів. 21.00 — «Час». 21.40 — «Спрут-2». Художній телефільм. 2 серія. 22.50 — Сьогодні у світі. 23.05 — Балет, балет. 0.10 — «Сімнадцять миттєвостей весни». Телефільм. 8 серія. 1.15 — Новини. 1.20 — «Майстри екрана». П. Кадочников. 2.35 — Виступ Державного російського народного ансамблю «Росія».

▲ УТ

16.30 — Новини. 16.40 — Документальний телефільм «Роздуми про дитячий театр». 17.00 — Час рішення — час дій. Спонсори здоров'я. 17.30 — Варіації на балетні теми. 18.00 — «День за днем». (Кіровоград). 18.20 — Оголошення. Слайдхвилинна. (Кіровоград). 18.30 — Міжнародний турнір з футболу. Матч за третє місце. Вперше — «Довір'я». Огляд листів. 20.15 — Актуальна камера. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Міжнародний турнір з футболу. Матч за 1 місце. Вперше — 22.30 — Вечірній вісник.

НЕ ДОЖИВ ДВОХ МІСЯЦІВ

до капітального ремонту міст через ріку Березівку в Олександрії по проспекту Леніна. Позавчора, приблизно о чотирнадцятій годині, коли з одного берега на інший переїжджав трактор К-750 (він тягнув екскаватор), міст хряснув уперек по краях і впав у річку. Людських жертв, на щастя, немає.

Видовище на місці аварії нагадує кадри репортажів з району землетрусу. Міст ліг у русло плавного дугую, на більшості його площі тріщин майже немає, зате місця розвалу страшно ошарпані дерев'яними шпалами, з яких полонили прямо сиплеться трухлявина. Безладно обвисають металеві перила, завис в неприродній позі на боці екскаватор Трактор знаходиться майже на візді — йому й екскаватору не вистачило буквально секунд, щоб опинитися на березі. Це щастя, що міст був суто транспортним (два пішоходних розташовані трохи віддалік), що не обвалився під автобусом з людьми, що під часом у фатальну мить не гралася хлопчачи...

Н. ЧЕРСЬКА.

вівторок

15 СЕРПНЯ

▲ ЦТ (І програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.35 — «Лікар Айболіт». Мультфільм. Фільми 1—3. 9.05 — «Спрут-2». Художній телефільм. 3 серія. 10.05 — Виступ фольклорного ансамблю «Еррей» м. Карачасівська. 10.35 — Прем'єра документального фільму «Моша». 10.55 — Поему О. Пушкіна «Полтава» читася С. Шакурів. 12.10 — Це було... було... 12.30 — «За дружбу». Оулу-Одеса». Документальний фільм. 15.35 — Грає симфонічний оркестр Національної філармонії Варшави. 16.10 — Прем'єра документального телефільму «Директор гарячої точки». 17.00 — Хор плюс ми. 17.50 — «Комаров». Мультфільм. 18.00 — Науна: теорія, експеримент, практика. 18.45 — Сьогодні у світі. 18.55 — До національного свята Індії. «Індія»: разом у нове століття». Кінопрограма. 19.55 — «Утсав» — гості Індії прекрасної. 21.00 — «Час». 21.40 — «Спрут-2». Художній телефільм. 3 серія. 22.40 — Сьогодні у світі. 22.55 — Телевізійне знайомство. Народний артист СРСР диригент Ері Клаас. Ведучий Урмас Отт. 0.10 — «Сімнадцять миттєвостей весни». Телефільм. 9 серія. 1.29 — Новини. 1.34 — Спортивна програма. 2.04 — «Незвичайний концерт». Фільм-вистава.

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.15 — Доброго вам здоров'я. Відповіді на листи телеглядачів дає лікар Н. Бутенко. 9.55 — М. Олійник. «Судний день». Телевізаста. 12.10 — Новини. 16.30 — Новини. 16.40 — Для дітей. «Веселка». 17.10 — Співає народний артист УРСР Н. Яремчук. 17.30 — «Народовладдя». Депутати і екологія». (Кіровоград на Республіканське телебачення). 18.00 — Теніс. Командний чемпіонат країни серед молоді. Фінал. 18.30 — Грають юні музиканти. 19.00 — Актуальна камера. 19.30 Все про кіно. 20.40 — Реклама. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — «Його пісні це ціла епоха». Концерт пам'яті П. І. Майбороди. В перерві — 23.05 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (ІІ програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — «Біле море — не біла пляма». 8.45 — Співає В. Костін. 9.15 — Французька мова. 1 рік навчання. 9.45 — О. Уайльд. «Вірний друг». 10.15 — Порядки чемпіонів спортсменам-початківцям. 11.00 — Новини. 11.10 — «Чотири танкісти і пес». Художній телефільм. 11 серія. 12.10 — «Тіні старого міста». Документальний фільм. 12.30 — Французька мова. 2 рік навчання. 13.00 — Новини. 13.10 — Ритмічна гімнастика. 13.40 — А. Ремез. «Шлях». Фільм-вистава Московського Художнього театру імені М. Горького. 15.05 — «Антон Макаренко, учитель». Документальний фільм. 17.00 — Новини. 17.10

Пригода

— Фільми студій союзних республік. «Вечорниця». Художній телефільм. Прем'єра. 18.30 — Ритмічна гімнастика. 19.00 — «Крила Вітчизни». Документальний телефільм. Фільм 2 — «Ліцарі неба». 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — Про час і про себе. О. Прокоф'єва. 20.30 — Чемпіонат Європи з водних видів спорту. Стрибки у воду. 21.00 — «Час». 21.40 — Екран документального фільму. «Повість про мужицького нарікома». Прем'єра. 22.30 — Держтелерадіо Казахстані РСР. 23.10 — Новини. 23.20 — Чемпіонат Європи з водних видів спорту. Плавання.

середа

16 СЕРПНЯ

▲ ЦТ (І програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.35 — «Лікар Айболіт». Мультфільм. Фільми 4, 5. 8.55 — Хор плюс ми. 9.45 — «Час долі». Документальний фільм. 10.15 — Балет. балет... 11.15 — Клуб мандрівників. 12.15 — VIII Міжнародний фестиваль телепрограм народної творчості «Веселка». Концерт ансамблю традиційного танцю (Габон). 15.30 — «Красуня і чудовисько». Художній фільм. Вперше. 16.45 — Прем'єра документального телефільму «Гілка вербова — гілка тернова». 17.10 — Музична скарбниця. Твори М. Равеля. 18.00 — Діалог з комп'ютером. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.00 — Влада — Радам. 19.30 — Грає Державний квартет імені Д. Шостаковича. 19.40 — Літературно-художній відеоналіз. Частина 1. 21.00 — «Час». 21.40 — Літературно-художній відеоналіз. Частина 2. 23.15 — Сьогодні у світі. 23.30 — Літературно-художній відеоналіз. Частина 3. 0.30 — «Сімнадцять миттєвостей весни». Телефільм. 10 серія. 1.39 — Новини. 1.44 — «Освідчення в коханні». Музична програма. 3.14 — «Що таке цирк?». Фільм-концерт.

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.15 — Село і люди. 9.45 — Свята і будні молодого театру. 10.30 — Програма «Братерство». Телеекспедиція «Славутич». 11.15 — Все про кіно. 12.25 — Новини. 16.30 — Новини. 16.40 — Шляхом оновлення. Як заробити валюту? 17.10 — «Спомин про Лисенка». Музичний фільм. 17.30 — Наука і час. 18.00 — «День за днем». (Кіровоград). 18.20 — Мультфільм. (Кіровоград). 18.30 — На мійській хвилі. Інформаційний випуск. 19.30 — Оперативний пост «АК». 19.40 — «Доброго вам здоров'я. (Кіровоград). 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Вперше на екрані УТ. Художній фільм «Все перемагає любов». 22.50 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (ІІ програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — «Прекрасно й загадково». Науково-популярний фільм. 8.45 — Поезія. Г. Пожменя. 9.20 — Німецька мова. 1 рік навчання. 9.50 — Виступ ансамблю російської пісні «Веснушка». 10.20 — Мультфільм «Пригоди Мюнхгаузена». 1—4 серії. 11.00 — Новини. 11.10 — «Чотири танкісти і пес». Художній телефільм. 12 серія. 12.10 — «Що рік прийдешній нам готує?». Документальний фільм. 12.30 — Німецька мова. 2 рік навчання. 13.00 — Новини. 13.10 — «Його відпустка». Художній телефільм. 14.30 — Павло Нілін. Подорожі життя. 15.15 — Музичний експонат. 17.00 — Новини. 17.10 — Фільми студій со-

юзних республік. «Вечорниця». Художній телефільм. 18.25 — Сьогодні на екрані. 18.40 — Телестудії міст РРФСР. «Дні Ленінграда — серпень». 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — Співає і танцює молодість. 20.30 — Чемпіонат Європи з водних видів спорту. Стрибки у воду. 21.00 — «Час». 21.40 — Чемпіонат Європи з водних видів спорту. Плавання. 22.05 — Міжнародний естрадний фестиваль «Сопот-89». День перший. У перерві — Новини. Чемпіонат Європи з водних видів спорту. Плавання.

четвер

17 СЕРПНЯ

▲ ЦТ (І програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.35 — «Лікар Айболіт». Мультфільм. Фільми 6, 7. 8.55 — «Спрут-2». Художній телефільм. 4 серія. 9.55 — «Утсав» — гості Індії прекрасної. 11.00 — Камера дивиться у світ. 12.00 — Я вам заспіваю. 15.35 — Фільм — дітям. «Літні враження про планету «з». 1 серія. 16.40 — Виступає естрадний оркестр «Аїсі» м. Кутаїсі. 17.00 — «Розмова з реставратором Олександром Поповим». Документальний телефільм. 17.50 — ...До шістнадцяти і старші. 18.35 — Бесіда з генеральним авіаінструктором народним депутатом СРСР М. Симоним. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.00 — Прем'єра документального телефільму «Вірменія: сім днів пеня». 19.55 — З. Кодай. Сонатина для віолончелі і фортепіано. 20.00 — Прем'єра документального телефільму «Вірменія: дні і ночі надії». 21.00 — «Час». 21.40 — «Спрут-2». Художній телефільм. 4 серія. 22.40 — Сьогодні у світі. 22.55 — «Жила собі мрія». Фільм-концерт. 23.55 — «Сімнадцять миттєвостей весни». Телефільм. 11 і 12 серії. 2.01 — Новини. 2.06 — Балет Ігоря Мойсеєва.

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — Концерт духової музики. 10.20 — Земле моя. Відлуння Чорнобиля: хто допоможе Лугинцям? 11.25 — Перлини душі народної. 12.00 — Новини. 16.30 — Новини. 16.40 — Для дітей. «Веселка». 17.10 — Музичний фільм «Любов моя і смутку, Буковина». 17.40 — Господарем на землі. Оренди стосунки на селі. 18.00 — Циркова програма. 18.30 — Музичний фільм «Наша сестра опера». 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Грає «Діагз Мейнерс Берлін». 20.05 — З людьми і для людей. Ректор Полтавського педагогічного інституту І. А. Зязюн. 20.40 — Реклама. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Студентський канал. 22.55 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (ІІ програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — «У краю легенд». Науково-популярний фільм. 8.45 — Виступ духових оркестрів внутрішніх військ МВС СРСР. 9.15 — Іспанська мова. 1 рік навчання. 9.45 — Розповіді про художників. К. Васильєв. 10.15 — Здрастуй, музико! 11.00 — Новини. 11.10 — «Чотири танкісти і пес». Художній телефільм. 13 серія. 12.05 — По Радянському Союзу. 12.30 — Іспанська мова. 2 рік навчання. 13.00 — Новини. 13.10 — «Вечорниця». Художній телефільм. 14.25 — За безпеку руху. 14.30 — Театр одного актора. М. Козанов читає поеми Д. Самойлова. 17.00 — Новини. 17.10 — Фільми студій союзних республік. «Коли поруч мужина». Художній фільм. Вперше. 18.40 — Дебют. Співає Н. Шестак. Передача з Києва. 18.55 — Борги

наші. 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — Про час і про себе. П. Васильєв. 20.35 — Чемпіонат Європи з водних видів спорту. Стрибки у воду. 21.00 — «Час». 21.40 — Чемпіонат Європи з водних видів спорту. Плавання. 22.05 — Міжнародний естрадний фестиваль «Сопот-89». День другий. У перерві — Новини. Чемпіонат Європи з водних видів спорту. Плавання.

п'ятниця

18 СЕРПНЯ

▲ ЦТ (І програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.30 — Мультфільми. 8.55 — «Спрут-2». Художній телефільм. 5 і 6 серії. 11.10 — Людина. Земля. Всесвіт. 12.10 — «Жила собі мрія». Фільм-концерт. 15.35 — Фільм — дітям. «Літні враження про планету «з». 2 серія. 16.45 — «Олександр Покиришкін». Документальний телефільм. 17.45 — Дітям про звірят. 18.15 — Ми йдемо шукати. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.00 — Після страйку. 19.20 — «Бременський музиканти». Мультфільм. 19.45 — «Грай, гармонь». 21.00 — «Час». 21.40 — Це було... було... 22.00 — «Спрут-2». Художній телефільм. 5 серія. 23.10 — Сьогодні у світі. 23.25 — 6 серія художнього телефільму «Спрут-2». 0.35 — Театр А. Чехова. «Чеховські сторінки». Фільм-вистава. 2.45 — Новини. 2.50 — Телевізійне знайомство. Алла Пугачова.

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — Фольклорні ансамблі Донбасу. 10.05 — Від першої особи. Письменник Р. Лубицький. 11.20 — Студентський канал. 12.35 — Новини. 16.30 — Новини. 16.40 — Ім'я на борту. Про легендарного підводника О. Маринеско. 17.20 — Музичний фільм «Поет, море і натхнення». 18.00 — Старт надії. 18.30 — «День за днем». (Кіровоград). 18.50 — Мультфільм. (Кіровоград). 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — А. Дмитрук. С. Бойко. «Доля чекіста». Вистава. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Продовження вистави «Доля чекіста». 23.00 — Новини.

▲ ЦТ (ІІ програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — «Поліни глибини». Науково-популярний фільм. 8.45 — Концерт музичного фольклору БРСР. 9.20 — Англійська мова. 1 рік навчання. 9.50 — М. Лесков. «Тупейний художник». 10.35 — Здрастуй, музико! 11.00 — Новини. 11.10 — «Чотири танкісти і пес». Художній телефільм. 14 серія. 12.10 — «Художники театру, кіно і телебачення». Документальний фільм. 12.30 — Англійська мова. 2 рік навчання. 13.00 — Новини. 13.10 — «Ритмічна гімнастика». 13.40 — «Коли поруч мужина». Художній фільм. 17.00 — Новини. 17.10 — «Інопланетянка». Художній фільм. Вперше. 18.30 — Ритмічна гімнастика. 19.00 — Держтелерадіо Естонської РСР. «Поки не пізно». 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — Чемпіонат Європи з водних видів спорту. Стрибки у воду. 20.30 — Спорт для всіх. 20.45 — Чемпіонат Європи з водних видів спорту. Стрибки у воду. 21.00 — «Час». 21.40 — Чемпіонат Європи з водних видів спорту. Плавання. 22.05 — Міжнародний естрадний фестиваль «Сопот-89». День третій. У перерві — НТД. Інформаційний випуск. Чемпіонат Європи з водних видів спорту. Плавання.

субота

19 СЕРПНЯ

▲ ЦТ (І програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.05 — Домашня академія. 9.05 — «Любов наша Батьківщина...». Пісні на вірші Л. Кондрєва. 9.30 — Живи, Земле! 10.30 — Мультфільми. 11.00 — Розмова по суті. 12.30 — Концерт Рязанського російського народного хору. 13.10 — В країнах соціалізму. 13.40 — Фільм — дітям. «Великий клопіт через маленького хлопчика». 14.45 — Співає А. Днішев. 15.20 — Очевидне — неможливе. 16.20 — Пензенці ми, пензенці... 16.50 — На Остожнені. В Червоних палатах. 18.00 — Платина. Міжнародна програма. 19.00 — Естрадний концерт. 19.15 — Фільми і ролі Василя Шукшина. «Калина червона». Художній фільм. 21.00 — «Час». 21.40 — Мультфільми для дорослих. 22.05 — Міжнародний естрадний фестиваль «Сопот-89». Закликовий гала-концерт. 2.25 — «Фаворит». Телефільм. 1 і 2 серії. 4.51 — Новини. 4.56 — «Ці чудові звуки». Фільм-концерт.

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.15 — Ритмічна гімнастика. 9.45 — На хвилі дружби. 10.15 — Для дітей. Кіноальманах «Зірочка». 11.00 — Теніс. Чемпіонат країни серед молоді. 12.00 — Симфонічні твори українських радянських композиторів. 12.50 — Новини. 13.00 — Доброго вам здоров'я. Рациональне харчування. 13.30 — Фільм-концерт «Манускрипт». 14.35 — Художній фільм «Водій автобуса». 1 і 2 серії. 16.45 — Скарби музеїв України. Остроцька біблія. 17.00 — Суботні зустрічі. Овочеві жива. 18.30 — Актуальна камера. 19.00 — Чемпіонат СРСР з футболу. «Чорноморець» — «Динамо» (Київ). В перерві — Оперативний пост «АК». 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Художній фільм «Театр». 1 і 2 серії. 23.55 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (ІІ програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — Сільська година. 9.15 — Кіножурнал. 9.25 — «Про любов, дружбу і долю». Художній фільм з субтитрами. Вперше. 11.00 — Новини. 11.10 — Кінопубліцистика союзних республік. Прем'єра документального фільму «Кожний десятий». «Як зробити мільйон?». 11.40 — Художник Олександр Ісупов: доля і творчість. 12.10 — Телестудії міст РРФСР. «Вертикаль». Ростов-на-Дону. 13.00 — Новини. 13.10 — Показують театри країни. Ш. Башбеков. «Залізна жінка». Фільм-вистава Ферганського обласного узабечного театру ім. А. Ікрамова. Прем'єра. 15.30 — Мультфільм. 15.50 — МВС СРСР повідомляє. 16.00 — Відкриття Міжнародного музичного фестивалю «Алтин Ама». 18.10 — За безпеку руху. 18.15 — В. А. Моцарт. «Бастень і Бастенья». 19.00 — ...До шістнадцяти і старші. 19.45 — Народні мелодії. 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — Чемпіонат Європи з водних видів спорту. Стрибки у воду. 21.00 — «Час». 21.40 — Фільми студій союзних республік. «Радощі середнього віку». Художній фільм. Вперше. 22.55 — Відлуння: події тижня. 23.10 — Чемпіонат Європи з водних видів спорту. Водне поло. Пісфінал. Плавання.

неділя

20 СЕРПНЯ

▲ ЦТ (І програма)

8.20 — Ритмічна гімнастика. 8.50 — Тираж «Спортлото». 9.00 — З ранку раненько. 10.00 — Служу Радянському Союзу! 11.00 — Ранкова пошта. 11.30 — Навколо світу. Альманах. 12.30 — «Сто радощів, або Книга великих відкриттів». Художній фільм. 13.35 — Музичний кіоск. 14.05 — Сьогодні — День Повітряного Флоту СРСР. 14.20 — Документальні фільми. 15.15 — День відкритих дверей. 16.00 — Я люблю тебе, життя. 16.05 — Художник А. Шилов. Репортаж з вистави в Манежі. 16.40 — VIII Міжнародний фестиваль телепрограм народної творчості «Веселка». 17.00 — Сільська година. 18.00 — Міжнародна панорама. 18.45 — Недільний фільм. Прем'єра документального фільму «На поріг мій сіла казка». Прем'єра документального фільму «Ковчег». 19.25 — Художній фільм «Швидкий поїзд». Вперше. 21.00 — «Час». 21.40 — Здрастуйте, лікарю! 21.55 — Футбольний огляд. 22.25 — Молоде кіно. 0.00 — «Шалений день, або Весілля Фігаро». Фільм-вистава. 1 і 2 частини. 2.50 — «Часи не вибирають». Фільм-концерт за участю Т. І. С. Нікітіних.

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — Ритмічна гімнастика. 9.50 — У неділю ранці. Інформаційно-музична програма. 10.50 — Теніс. Чемпіонат країни серед молоді. 11.50 — Авторитетна думка. 12.35 — Художня панорама. Київський державний музей Т. Г. Шевченка. 13.20 — Документальний фільм «Ягода-маліна...». 13.40 — До 50-річчя возз'єднання Західної України з Українською РСР у складі СРСР. «Грані пізнання». Західний науковий центр. 14.25 — Новини. 14.40 — Прем'єра фільму-концерту «Добрий вечір, сусідньому». 15.00 — Село і люди. 15.30 — Ви нам писали. Музична передача за листами телеглядачів. 16.00 — Сьогодні — День Повітряного Флоту СРСР. Слава солдату. 17.00 — Живе слово. Міжнародна асоціація українців. 17.45 — «Струни серця». 18.15 — Телепортарена. 19.00 — Актуальна камера. 19.35 — Концерт народної артистки СРСР Софії Ротару. 20.30 — Реклама. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Екран зарубіжного фільму. Художній фільм «Закон відплати». 23.00 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (ІІ програма)

8.00 — На зарядку ставай! 8.20 — «Цвіт папороті». Фільм-концерт. 9.10 — Документальні фільми із циклу «Земля тривоги нашої». 10.05 — Пісня-89. 10.20 — Справа, якої могло не бути. 10.55 — Авіаційно-спортивне свято, присвячене Дню Повітряного Флоту СРСР. 13.15 — «Сердолод». Документальний фільм. 13.25 — З наших фондів. Твори П. Чайковського виконує І. Архипова. 14.05 — «Турист». Мультфільм. 14.10 — «Коли співають солдати». 15.50 — Прем'єра документального телефільму «На прив'язі біля злітної смуги». 17.00 — Новини. 17.10 — «Азбука мудрості». Художній телефільм. 18.15 — Телевізійний музичний абонемент. 19.15 — Ситуація. 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — Чемпіонат Європи з водних видів спорту. Стрибки у воду. 21.00 — «Час». 21.40 — Фільми студій союзних республік. «Радощі середнього віку». Художній фільм. Вперше. 22.55 — Відлуння: події тижня. 23.10 — Чемпіонат Європи з водних видів спорту. Водне поло. Пісфінал. Плавання.

ЕЛИСАВЕТГРАДСЬКИЙ КАРБОВАНЕЦЬ

НА ДОЗВІЛЛІ

У жовтні-листопаді 1918 року в ряді міст України, в тому числі і в Єлисаветграді, в обіг були пущені з відповідного надпечатного місцевого відділення банку п'яти-процентні зобов'язання державного казначейства країни, випущені в січні 1917 року в Петрограді.

8 січня 1919 року в Єлисаветграді відновлено Радянську владу. В лютому було пущено білети вартістю 5 карбованців Єлисаветградського відділення народного банку. Підготовку до випуску білетів вартістю 5 карбованців було розпочато ще в грудні 1918 року міською думою. Малюнок їх нагадував дореволюційні 5 карбованців. Їх було випущено на 3 мільйони карбованців.

У березні 1919 року в обіг було пущено з надпечаткою Єлисаветградського відділення банку облігації «займу свободи» Керенського в 20, 40, 50 і 100 карбованців по номінальній вартості.

У серпні 1919 року місто зайняли білі. Розмаїтість грошей, що були в обігу в нашому краї, поповнилась денікінськими зразками.

24 січня 1920 року в Єлисаветграді було відновлено Радянську владу. На початку лютого в обіг було випущено розмінні білети Єлисаветградського відділення народного банку вартістю 50 карбованців оригінального малюнку на суму десять мільйонів карбованців. Крім того в зв'язку з браком дрібних грошей спеціальною постановою Ревкому оголошувались обов'язковими для приймання гроші вартістю до 10 карбованців всіх попередніх випусків — радянські, царські, керенські, Центральної Ради, які були раніше в обігу.

У кінці лютого 1920 року випуск грошей вартістю 50 карбованців було повторено. Після закінчення громадянської війни постачання грошми, нашого краю поліпшилось і потреба в випуску місцевих грошей

відпала. В листопаді 1920 року почалося їх поступове вилучення з обігу.

Крім грошей, що випускались місцевими органами влади, в нашому місті у різний час було випущено гроші різної вартості для внутрішнього вжитку кооперативом «Загальна користь», першим і другим позиково-ощадним товариствами, кооперативом союзу батьків учнів (був і такий), кооперативом металістів, театром «Олімп», Басова, ідальнею залізничних службовців.

Більшість із приватних грошових знаків трапляються досить рідко. В моїй колекції, наприклад, відсутні місцеві бони першого товариства споживачів, кооперативу газетних торговців «Друковане слово», спілки споживачів жителів Ковалівки, кондитерської Сусера, хлібопекарні і крамниці Меєровича, магазину Шульмана.

ВІД АВТОРА: Якщо читачі мають цікаву інформацію з порушених питань, прошу відгукнутись. Мій телефон: 2-03-37.

В. ПОСТОЛАТІЙ.

[Закінчення. Початок у №№ 30, 31 за 22 липня, 5 серпня].

Ідилія?!

Фото В. ГРИБА.

ТАКА ПОРАДА: Зелень петрушки і кропу нарізати дуже дрібненько, трохи посолити, додати олії і тушити. Потім розкласти цю масу рівним шаром на сковорідку або децю, зверху покласти кубики відвареної картоплі, залити яйцями — 2 яйця на порцію. Все це полити олією, поперчити, поставити в духовку, щоб підрум'янилось.

ДЕВОЧКА МОЯ СИНЕГЛАЗАЯ

Стихи Любові ВОРОПАЕВОЙ.
Музыка Виктора ДОРОХИНА.

Брови вразлет, ветреная челка,
Пламень и лед — ты, моя девчонка!
То не звонишь, то бросаешь трубку,
То мне назло носишь миню-юбку.

ПРИПЕВ:

Девочка моя синеглазая,
Без тебя мне не прожить и дня.
Девочка моя синеглазая,
Ну скажи, что любишь ты меня!

Я без тебя, без твоих насмешек
Жить не могу, твердый мой орешек!
Ты — вся моя, и никто не знает,
Как хорошо мне с тобой бывает!

ПРИПЕВ.

Кто я тебе — я не знаю четко.
Знаю одно: ты — моя девчонка!
Пусть ничего не решил пока я,
Знаю одно: мне нужна такая!
ПРИПЕВ.

Наступна зупинка — «Погляд»

Нині в місті діє кілька молодіжних об'єднань, отже проблема дозволити молоді вільно бути вирішена, або хоча б наближена до того. Чи не так? Власне, написати цей матеріал мене спонукала розмова з директором центру молодіжного дозвілля «Погляд». Читачі «Молодого комунара» вже встигли по-аналогії з «Поглядом», дякуючи рекламі в нашій газеті, познайомитись з «Поглядом» реально, тобто, побувавши в новому приміщенні на Полтавській, гадати важко. Але будемо сподіватися, що ті, хто з «Поглядом» не знайомий, ще познайомляться. Поки що, як розповідав мені директор центру Олександр Поляновський, у «Погляді» скромно. Тут працюють комп'ютерний зал, відеозал, виставочний зал. Втім, слово «зал» якось надто гучно звучить. Просто кімнати для комп'ютерних ігор, для відеоапаратури. Виставочні «апартаменти» розташовані на другому поверсі. Тут вже відбулася виставка ліночного портрета, зараз проходить виставка морської флори і фауни з приватних збірань, про яку наша газета, до речі, сповіщала. Готуються нові цікаві експозиції «Погляду».

— До речі, чому — «Погляд»? Мені відомо принаймні три «Погляди». Рубрика «Літературки», заснована Юрієм Ростом, така ж рубрика в нашій газеті, популярна молодіжна телевізійна програма. Нарешті, ваш «Погляд». Назва виникла звичайно під впливом телепрограми?

О. ПОЛЯНОВСЬКИЙ. Так. Телевізійний «Погляд», вважаємо, рупор суспільної думки. Хотілося б, щоб заходи, які проводитиме наш центр, збирали молодих, рішучих, енергійних людей із власною позицією в житті. Сподіваюся все-таки, що центр, який спонсори має міськом комсомолу і ПКТІ «Грунтмаш», заявить про себе серйозно. Нехай читачі присилають свої пропозиції, щоб вони хотіли бачити в «Погляді». Ми побудуємо свою роботу разом з ними. Сьогодні одне з головних наших завдань ліквідація комп'ютерної безграмотності. Крайне важко зробити це можна через гру. В дитячому віці найлегше засвоїти — для цього й існує комп'ютерний зал чи кімната, як ви сказали. Ми співробітничемо з організаціями, надаємо їм допомогу в обладнанні комп'ютерних залів. Наш відеозал розрахований на 200 місць. Найближчим часом плануємо придбати японський екран 2Х3 метри. Є у нас любительська кіностудія. Придбали касету вартістю 300 крб. «Чудеса біополя». Всі наші екстра-сенси зібрані, там — і Джуна, і Кашпирівський. Лікуються 14 хвороб: заїкування, безсоння, різні невротичні тощо.

КОР. Знаю про можливість біополя, але чесно скажу, коли говорять про ось таке масове лікування перед екраном, чомусь на фейлетон тягне. Та це мік іншим. Знаєте, Олександр, хочу сказати стосовно відео. Я проти нього нічого не маю. Але коли по всьому місту відеофільми та ще й часто низькопробні, які пропагують насильство, порнографію, то це викликає відразу. І не тільки в мене. Доводилося говорити на цю тему з представниками робітничого класу, вони такої ж думки. Відеопродація не організує молодих людей, не зародить у них почуття товаришності, духовної єдності тощо.

О. ПОЛЯНОВСЬКИЙ: Я Вас розумію. Найближчим часом створюється рок-група, що виконуватиме музику в стилі джаз-рок. Є задумка створити театральну студію.

КОР. Задумка чудова. Більш того, місту необхідний молодіжний театр-студія. Мене лякає сьогоднішня відраза молоді до театру. Але... приміщення ваше затісне для цього.

О. ПОЛЯНОВСЬКИЙ: Справді затісне. І все-таки щось придумаємо.

Кілька думок автора. Про приміщення «Погляду» скажу окремо. Рішенням міськвиконкому зупинка тролейбусів і автобусів «вулиця Васнецова» перейменована в «Центр дозвілля молоді «Погляд». Правда, як скаржився Олександр Поляновський, водії не поспішають виконувати це розпорядження і все ще оголошують по-старому. Нічого, звикнуть. Але, потрапивши в приміщення «Погляду», відчуваш себе якось не зовсім зручно. Воно затісне для того, що тут намічено. На другому поверсі, який повністю віддано виставочним експозиціям, буде обладнано бар. Сусідство не дуже підходяще, на мою думку. Та, мабуть, це не головне, що тісно. Коли б тільки молоді збиралася тут охоче. Щоб було весело і людно — все-таки дозволити молоді! Шкода однак, що будова, яка існує лише 2 місяці, вже розвалюється. Якість нашого будівництва! І якщо вдячне керівництво «Погляду» дещо ладне й не помічати: все-таки є спеціальне приміщення, то журналісту не помітити гріх. Ніде в цьому приміщенні розмістити бібліотеку, правда, відкривається студія звукозапису. Звичайно, безплатна бібліотека і платні послуги студії для господарської організації не рівноцінні.

Добре, що «Погляд» вирішив ліквідувати комп'ютерну безграмотність, а чи ліквідує він іншу безграмотність — духовну. «Не забудьте, — попереджав мене директор центру молодіжного дозвілля, — ми існуємо лише 2 місяці». Вважатимемо ці слова обіцянкю?

В. ЛЕВОЧНО.

12

«МОЛОДИЙ КОМУНАР»

12 серпня 1989 року

«Молодой коммунар» — орган Кировоградского областного комитета ЛКСМ Украины.
На украинском языке.

НАША АДРЕСА:

316030, МПС,
м. Кировоград,
вул. Луначарського, 36.

Телефоны: редактора — 2-54-26; ответственного секретаря — 2-27-65; секторів комуністичного виховання — 4-66-79; культури і моралі — 4-64-21; комсомольського життя й економіки — 2-04-84; учнівської і студентської молоді та військово-патриотичного виховання — 2-59-82; соціальних проблем — 2-29-92; фотолaboratorii — 4-94-94; оголошень — 4-28-96; коректорської — 3-61-83.

Редактор
Ю. СЕРДЮЧЕНКО.

Друкарня (імені) Г. М. Димитрова видавництва «Кіровоградська правда» Кіровоградського обкому Компартії України, м. Кіровоград, вул. Гліниці, 2.

БН 02964.

Газета виходить щосуботи

Індекс 61103.

Зам. № 369.

Тираж 49 600.